

**Bruxelles, 8 decembrie 2025
(OR. en)**

16432/25

COH 244

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	3 decembrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2025) 739 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR O Agendă a UE pentru orașe: motor al creșterii și prosperității

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2025) 739 final.

Anexă: COM(2025) 739 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 3.12.2025
COM(2025) 739 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

O Agendă a UE pentru orașe: motor al creșterii și prosperității

{SWD(2025) 389 final}

1. INTRODUCERE

Orașele se află în avangarda abordării provocărilor care vor determina viitorul Europei. Ele stimulează creșterea, competitivitatea și inovarea, jucând, în același timp, un rol esențial în promovarea durabilității și a incluziunii sociale. Orașele promovează decarbonizarea și reziliența la schimbările climatice, contribuie la pregătirea pentru crizele și perturbările viitoare și la promovarea coeziunii economice, sociale și teritoriale. În prezent, aproximativ 75 %¹ – aproape 340 de milioane de persoane – din populația UE trăiește în orașe și în alte zone urbane². Orașele se confruntă cu numeroase provocări, cum ar fi deficitul de locuințe de calitate, durabile, decente și la prețuri accesibile, costurile ridicate ale energiei, excluziunea socială, constrângerile în materie de accesibilitate, „insule” de sărăcie și impactul schimbărilor climatice. În plus, unele orașe sunt în declin demografic, confruntându-se cu dificultăți legate de menținerea unei forțe de muncă calificate și a locurilor de muncă, de asigurarea furnizării serviciilor publice și de generarea unor venituri fiscale suficiente și a altor venituri.

Orașele Europei – fie că sunt situate în regiuni de coastă, insulare, continentale, montane sau de frontieră – reflectă o diversitate bogată, nu doar din perspectiva geografiei, ci și a profilurilor demografice și a capacităților socioeconomice. Această diversitate influențează capacitatea lor de a răspunde transformărilor în curs. Modelul urban al continentului permite orașelor de dimensiuni variate să contribuie în mod semnificativ la dezvoltarea teritorială și la conectivitate. În timp ce orașele mari funcționează adesea ca centre de inovare, orașele medii și mici, precum și zonele urbane mai reduse, au un rol esențial în furnizarea de servicii care susțin atât populațiile locale, cât și zonele învecinate, inclusiv zonele rurale, și în îmbunătățirea accesului la oportunități. Serviciile urbane din domeniile educației, îngrijirii, sănătății, mobilității, sportului, afacerilor și comerțului cu amănuntul generează efecte pozitive indirecte, favorizând dezvoltarea rurală și interurbană.

Orașele sunt esențiale pentru convergența economică și competitivitate, atrăgând talente, investiții și stimulând creșterea economică³. Totuși, aceste dinamici pot genera și provocări, precum creșterea costurilor, congestii și disparități teritoriale, inclusiv „insule” de sărăcie. O abordare echilibrată, policentrică, rămâne esențială, având ca scop atenuarea acestor efecte. Totuși, orașele pornesc din poziții diferite, dispun de puteri juridice și resurse diferite – în special orașele mici – și se confruntă adesea cu o capacitate administrativă limitată și cu bugete restrânse.

Agenda UE pentru orașe prezintă viziunea, politica și un set de acțiuni ale UE pentru orașele de toate dimensiunile și stabilește o perspectivă orientată spre viitor pentru o dezvoltare urbană durabilă și integrată. Scopul său este de a oferi un cadru pentru consolidarea dimensiunii teritoriale și urbane a politicilor UE. Agenda are, de asemenea, scopul de a oferi sprijin coordonat și eficient – prin valorificarea instrumentelor existente în cadrul financiar multianual actual, precum și al celui viitor pentru perioada 2028-2034 – pentru a răspunde nevoilor

¹ Eurostat Statistics Explained și GISCO, pe baza grilei demografice de recensământ 2021 și a unităților administrative locale 2021.

²Termenul „orașe” se referă la „orașe și alte zone urbane ale UE” în prezentul document, dacă nu se precizează altfel. Pentru definirea orașelor, Eurostat utilizează următoarele categorii, primele două referindu-se la zonele urbane: (i) orașe (zone dens populate, reprezentând 38,9 % din populația UE); (ii) orașe mici și suburbii (zone cu densitate medie, reprezentând 35,9 % din populația UE); și (iii) zone rurale (zone slab populate, reprezentând 25,2 % din populația UE). Eurostat, JRC și Direcția Generală Politică Regională a Comisiei Europene (2021) – Eurostat Statistics Explained (Statistici Eurostat explicate).

³ Moretti, E (2014). *Are Cities the New Growth Escalator?* (Orașele reprezintă noul motor al creșterii?) Documentul de lucru nr. 6881 al Băncii Mondiale privind cercetarea în materie de politici, <https://ssrn.com/abstract=2439702>.

orașelor și pentru a pune în aplicare prioritățile-cheie ale UE la nivel local. Totodată, reprezintă o recunoaștere a rolului orașelor ca parteneri-cheie în abordarea celor mai importante provocări cu care se confruntă UE și în contribuția lor la găsirea de soluții.

În plus, o agendă eficace a UE pentru orașe trebuie să promoveze politici care să permită orașelor nu numai să genereze valoare, ci și să disemineze această valoare în mod echitabil și eficient în întreaga UE, astfel încât toate țările și teritoriile să beneficieze de creștere și bunăstare. În acest scop, agenda acoperă orașele și alte zone urbane și subliniază importanța legăturilor dintre aceste zone și regiunile înconjurătoare (zone urbane funcționale și zone rurale funcționale).

Agenda UE pentru orașe se bazează pe cadre strategice majore, cum ar fi Agenda teritorială 2030 și Noua Cartă de la Leipzig, și este completată de cooperarea interguvernamentală în chestiuni urbane și de principalul său instrument – Agenda urbană a UE.

Pentru a elabora Agenda UE pentru orașe, Comisia Europeană a efectuat o consultare amplă pentru a colecta contribuții de la o gamă largă de părți interesate. Consultarea a inclus: (i) o cerere de contribuții, care s-a încheiat la 26 mai 2025, primind 193 de contribuții din partea autorităților locale și a altor reprezentanți ai autorităților publice, a cetățenilor, a organizațiilor societății civile și a altor părți interesate, (ii) o discuție între părțile interesate din mediul urban în cadrul celei de a șasea ediții a Forumului orașelor, care a avut loc la Cracovia în perioada 17-19 iunie 2025, cu privire la principalele provocări și nevoi ale orașelor, (iii) un dialog privind punerea în aplicare organizat cu orașele la 24 iunie 2025, (iv) numeroase reuniuni și discuții bilaterale cu organizații care reprezintă autoritățile locale, regionale și naționale, precum și rețele paneuropene și (v) participarea la diverse evenimente. Acest proces cuprinzător de consultare a asigurat o abordare amplă și favorabilă incluziunii în ceea ce privește elaborarea politicilor.

2. ORAȘELE ȘI POLITICILE UE

Uniunea Europeană se confruntă cu o urbanizare din ce în ce mai accentuată și se caracterizează printr-o gamă diversă de zone urbane, de la orașe mici la metropole mari⁴. În 2021, 39 % din populația UE locuia în aproximativ 700 de orașe, 36 % locuia în aproximativ 9 000 de orașe mici sau suburbii, iar 25 % locuiau în zone rurale⁵. Urbanizarea are loc în principal în orașele mai mari și în împrejurimile acestora. În 2021, o concentrație deosebit de mare de persoane – mai mult de jumătate – locuiau în orașe din Spania, Țările de Jos și Grecia, în timp ce 45,2 % din populația Irlandei locuia în zone rurale. Populația din orașele, orașele mici și suburbiile UE este în creștere, în timp ce populația rurală este în scădere.

Un sondaj Eurobarometru⁶ recent a arătat că **cea mai imediată și urgentă problemă pentru europenii care locuiesc în orașe** este, de departe, **lipsa de locuințe la prețuri accesibile**, 51 % considerând că aceasta este o problemă imediată și urgentă (figura 1). O treime dintre respondenți (33 %) declară că **șomajul sau lipsa oportunităților de angajare** reprezintă o problemă urgentă în orașul lor; cifre similare se observă și în ceea ce privește **lipsa unor servicii publice de calitate** (32 %) și **sărăcia sau lipsa de adăpost** (32 %). Respondenții din orașele mici și suburbii plasează pe primul loc lipsa de locuințe la prețuri accesibile (37 %),

⁴Datele prezentate în acest capitol provin în mare parte de la autorii: Dijkstra, L. și Testori, G.: „*Trends, Challenges and Opportunities in EU Cities: Supporting the EU Cities Agenda*” (Tendințe, provocări și oportunități în orașele UE: Sprijinirea Agendei UE pentru orașe), Comisia Europeană, Ipsa, 2025.

⁵ Eurostat Statistics Explained și GISCO, pe baza grilei demografice de recensământ 2021 și a unităților administrative locale 2021.

⁶ Opinia publică privind provocările urbane și investițiile în orașe – iunie 2025 – sondaj Eurobarometru.

urmată de lipsa serviciilor publice (30 %) și de șomaj sau de lipsa oportunităților de angajare (29 %).

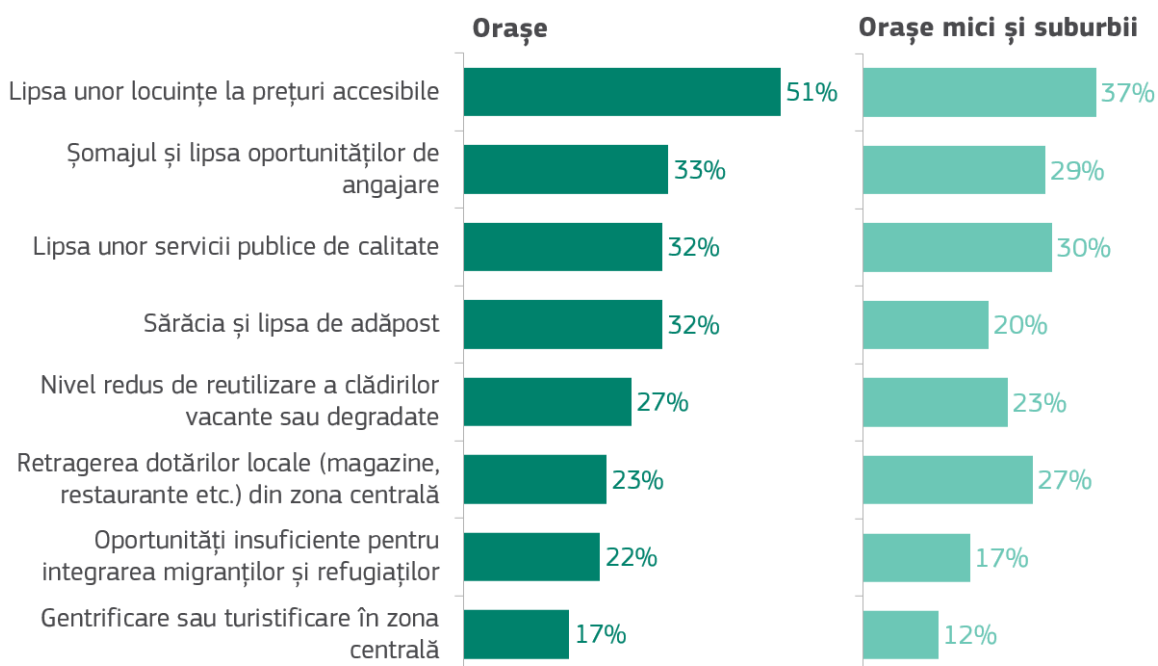

Figura 1. Problema cea mai urgentă pentru europenii care locuiesc în orașe, orașe mici și suburbii (Eurobarometru 2025).

În ceea ce privește **aspectele care necesită cele mai multe îmbunătățiri, calitatea serviciilor publice** (selectată de 42 %) și **siguranța și securitatea în spațiile publice** (36 %) (figura 2) sunt cele mai importante pentru respondenții care locuiesc în orașe. Acestea sunt urmate de **disponibilitatea unor opțiuni de transport public la prețuri accesibile și bine conectate**, precum și de **dezvoltarea economică și de oportunitățile de afaceri**, fiecare dintre acestea fiind invocată de 29 % dintre respondenți. Respondenții din orașe mici și suburbii plasează pe primul loc calitatea serviciilor publice (43 %), urmată de dezvoltarea economică și oportunitățile de afaceri (37 %) și de disponibilitatea unor opțiuni de transport public la prețuri accesibile și bine conectate (34 %).

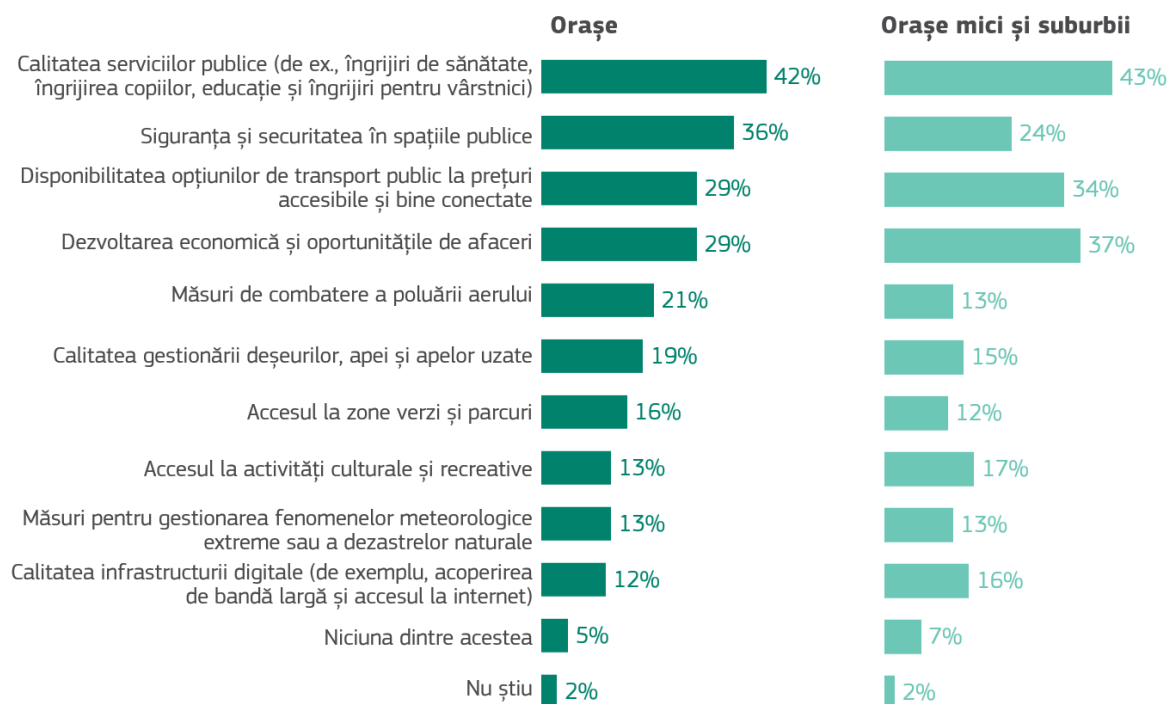

Figura 2. Aspectele care trebuie îmbunătățite cel mai mult pentru europenii care locuiesc în orașe, orașe mici și suburbii (Eurobarometru 2025).

UE consideră că orașele și alte zone urbane din UE sunt parteneri-cheie în punerea în aplicare a politicilor pentru îndeplinirea priorităților Uniunii pentru perioada 2024-2029⁷. În acest scop, cadrul integrat de politică al UE include acțiuni în următoarele domenii: (i) competitivitate, digitalizare, inovare și investiții; (ii) incluziune socială și egalitate; (iii) securitate, siguranță și pregătire; (iv) locuințe și imobile la prețuri accesibile, durabile, decente, de calitate și incluzive; (v) politici climatice, mediu și energie curată; (vi) mobilitate; și (vii) cooperare internațională. Aceste politici sunt adesea strâns interconectate, reflectând angajamentul UE de a promova o dezvoltare urbană durabilă și favorabilă incluziunii.

2.1. Orașele sunt factori puternici de stimulare a talentelor, a competitivității, a digitalizării, a inovării și a investițiilor

Orașele sunt factori-cheie ai competitivității UE, stimulând inovarea, locurile de muncă și dezvoltarea durabilă. Ele reprezintă spații dinamice și competitive în care inovarea și progresele tehnologice sunt impulsionate de proximitatea părților interesate, inclusiv a instituțiilor de învățământ superior, și de interacțiunea lor multidisciplinară, precum și de accesul la infrastructuri esențiale de cercetare și tehnologie. Regiunile metropolitane ale UE⁸, în special zonele capitalelor, au avut un rol decisiv pentru competitivitate și ocuparea forței de muncă în 2022, înregistrând majoritatea noilor înființări de întreprinderi. Aceste regiuni au

⁷ Prioritățile Uniunii Europene pentru perioada 2024-2029.

⁸ Regiunile metropolitane se referă la regiunile NUTS 3 sau la o combinație de regiuni NUTS 3 care cuprind toate zonele urbane funcționale cu o populație de cel puțin 250 000 de locuitori. O zonă urbană funcțională este alcătuită dintr-un oraș și zona sa de navetă și include, prin urmare, un oraș dens populat și o zonă de navetă mai puțin populată, a cărei piață a forței de muncă este foarte bine integrată cu orașul. A se vedea: [Manualul tipologiilor teritoriale - regiunile metropolitane - Statistics Explained - Eurostat](#) și [Zona urbană funcțională - Statistics Explained - Eurostat](#).

înregistrat un procent mai mare de întreprinderi cu creștere puternică și mai multe locuri de muncă (63 %) în raport cu ponderea populației lor (59 %) și au reprezentat o pondere și mai mare din PIB (68 %) în comparație cu regiunile nemetropolitane⁹. În 2024, 45 % dintre locuitorii orașelor cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani dețineau o diplomă universitară, comparativ cu 31 % în orașe mici/suburbii și 26 % în zonele rurale¹⁰. Orașele găzduiesc 41 % din forța de muncă a UE, orașele mici și suburbiile situându-se la 34,5 %, iar zonele rurale la 24,5 %¹¹.

Pentru a promova competitivitatea, măsurile de politică ale UE se axează pe stimularea inovării și pe adoptarea și extinderea tehnologiilor strategice, în conformitate cu Busola pentru competitivitate¹² și cu Pactul pentru o industrie curată¹³. Orașele pot, de asemenea, să consolideze cererea de tehnologii curate și circulare produse în UE. Viitoarea revizuire a cadrului european privind achizițiile publice se va axa pe simplificare și va clarifica utilizarea achizițiilor publice ca instrument de investiții strategice, contribuind astfel la depășirea provocărilor în materie de achiziții publice cu care se confruntă orașele în calitate de autorități contractante și consolidând sectoarele critice și accesul la soluții curate, precum și abordările economiei circulare¹⁴.

UE recunoaște, de asemenea, rolul central pe care îl joacă orașele în stimularea dezvoltării economice și în facilitarea parteneriatelor strategice dintre orașe și industrie. Investițiile în educație și în dezvoltarea competențelor¹⁵, inclusiv a competențelor digitale și verzi și a educației antreprenoriale, rămân esențiale pentru satisfacerea cererii de pe piața forței de muncă și pentru abordarea inegalităților care apar în paralel cu schimbările tehnologice și cu inovarea. În plus, valorificarea cercetării și inovării pentru a sprijini tranzițiile incluzive, curate, reziliente și inteligente ajută administrațiile orașelor să acumuleze cunoștințe și să elaboreze strategii bazate pe dovezi și pe realitatea locului, pentru a-și spori reziliența economică.

Generând o valoare adăugată brută estimată la 764 de miliarde EUR în 2023, turismul reprezintă 7,1 % din valoarea adăugată brută totală a economiei UE¹⁶, cu variații mari între statele membre ale UE¹⁷. Turismul în Europa a crescut la niveluri record, depășind cifrele anterioare pandemiei: acesta a crescut cu 35 % în orașe și cu 41 % în orașe mici și suburbii, față de o creștere modestă de 8 % în zonele rurale, între 2014 și 2024¹⁸. Cu toate acestea, fluxurile turistice gestionate în mod necorespunzător exercită o presiune asupra resurselor și conduc la supraaglomerare și la regres social, inclusiv la deficite în ceea ce privește oferta de locuințe. Sectorul rămâne extrem de fragmentat și se caracterizează prin modele de guvernare diverse în statele membre și în regiuni, necesitând implicarea strânsă a orașelor în inițiativele relevante pentru a asigura rezultate bune la nivel local. UE sprijină tranziția către modele și

⁹ JRC ARDECO Explorer.

¹⁰ Eurostat Populația din gospodăriile private în funcție de nivelul de instruire și de gradul de urbanizare [dat ifs 9913].

¹¹ Populația defalcată pe sex, vârstă, cetățenie, statut profesional și grad de urbanizare – Eurostat.

¹² COM(2025) 30 final.

¹³ COM(2025) 85 final.

¹⁴ De exemplu, inițiativa „Orașe și regiuni circulare”.

¹⁵ Uniunea competențelor urmărește să îi înzestreze pe toți cursanții cu competențe care să le sporească reziliența la schimbările de pe piața forței de muncă, precum și o mai mare capacitate de inserție profesională și locuri de muncă de înaltă calitate.

¹⁶ Date accesibile prin intermediul Tabloului de bord al indicatorilor ecologici industriali al Comisiei Europene, DG GROW (2023) [Tabloul de bord PowerBI], accesat la 4 august 2025.

¹⁷ Consultare privind Strategia UE pentru un turism durabil.

¹⁸ Noptile petrecute în unități de cazare turistică în funcție de gradul de urbanizare și de zona costieră/necostieră – Eurostat.

servicii de gestionare a turismului mai durabile, mai reziliente și mai digitalizate prin intermediul căii de tranziție pentru turism și al Agendei europene pentru turism 2030¹⁹.

Cultura, industriile creative și sportul îmbunătățesc atractivitatea orașelor și sănătatea oamenilor, dar creează totodată locuri de muncă și stimulează competitivitatea și bunăstarea. Orașele din întreaga UE se află în avangarda dezvoltării bazate pe cultură și sunt parteneri naturali pentru experimentare, anticiparea tendințelor și explorarea modelelor de inovare socială și economică. Busola pentru cultura Europei stabilește o viziune strategică pe termen lung pentru a consolida rolul culturii în întreaga UE în modelarea identității Europei.

Politica UE privind digitalizarea reduce decalajul digital pentru a stimula productivitatea și competitivitatea. Aceasta sprijină orașele în identificarea lacunelor tehnologice, achiziționarea strategică a tehnologiilor adecvate, identificarea priorităților în materie de servicii, dezvoltarea competențelor necesare, înțelegerea cadrelor de reglementare ale UE și abilitarea autorităților locale să adopte tehnologii avansate, cum ar fi inteligența artificială și internetul obiectelor, și să aibă acces la ecosisteme de date interoperabile, printre alte eforturi. Investițiile în infrastructura de conectivitate de mare viteză, cum ar fi 5G și fibra optică, sunt esențiale în toate orașele din UE – în special în zonele insuficient deservite – pentru a facilita o transformare digitală fără sincope. Deși marile centre urbane acționează adesea ca puncte de inovare și adoptare timpurie a instrumentelor digitale, ele au, de asemenea, un rol esențial în difuzarea acestora, sprijinind teritoriile mai puțin conectate și promovând coeziunea. Utilizarea datelor pentru monitorizarea politicilor publice – prin instrumente precum gemenii digitali – sporește reziliența urbană și capacitățile de planificare, contribuind în același timp la alinierea eforturilor locale la obiectivele programului de politică privind deceniul digital.

Strategia UE privind aplicarea IA sprijină orașele în reducerea sarcinii administrative atât pentru autoritățile locale, cât și pentru întreprinderi, dar și ajutând întreprinderile nou-înființate din domeniul IA să se dezvolte. Centrele de inovare digitală, în calitate de actori-cheie în cadrul ecosistemului european de inovare în domeniul IA, reprezintă punctul central de contact pentru accelerarea transformării digitale și consilierea orașelor în acest sens, inclusiv în ceea ce privește adoptarea IA²⁰.

Orașele joacă un rol esențial în punerea în aplicare a Declarației europene privind drepturile și principiile digitale²¹, în accelerarea progreselor către obiectivele și țintele deceniului digital al UE²² și în sporirea accesibilității ecosistemelor digitale și a profesiilor digitale. În plus, inițiativele de e-guvernare²³ sunt esențiale pentru modernizarea serviciilor publice ale orașelor și pentru stimularea implicării cetățenilor prin dezvoltarea unor servicii digitale interoperabile care să fie eficiente și centrate pe cetățeni.

2.2. Orașele se confruntă cu o situație eterogenă în ceea ce privește sărăcia, locurile de muncă, incluziunea socială și egalitatea

La nivelul UE, în 2023, rata de ocupare a forței de muncă și rata riscului de sărăcie sau de excluziune socială erau aproape identice pentru orașe, orașe mici și suburbii și zone rurale²⁴.

¹⁹Calea de tranziție pentru turism este un cadru de politică care stabilește acțiuni-cheie, obiective și condiții pentru acest sector și care a fost aprobat prin adoptarea de către Consiliu a Agendei europene pentru turism 2030.

²⁰ De exemplu, setul de instrumente al UE pentru gemenii digitali locali oferă o serie de instrumente modulare, bazate pe standarde, concepute pentru a ajuta orașele și comunitățile din întreaga Europă să simuleze, să analizeze și să planifice mediile urbane într-un mod mai eficient.

²¹ Drepturile și principiile digitale |Conturarea viitorului digital al Europei.

²²Orașele sunt esențiale pentru punerea în aplicare a Declarației europene privind drepturile și principiile digitale.

²³De exemplu, inițiativa Viata în UE.

²⁴ Populația defalcată pe sex, vârstă, cetățenie, statut profesional și grad de urbanizare – Eurostat.

Datele privind rezultatele în materie de ocupare a forței de muncă, educație și asistență medicală sunt mai bune pentru orașe în comparație cu orașele mici, suburbiile și zonele rurale. În parte, acest lucru se datorează unei concentrări mai mari a oportunităților și accesului la servicii de calitate. Inegalitatea veniturilor rămâne pronunțată în orașe, determinată de perspectivele economice polarizate și de costurile ridicate ale vieții²⁵. Deși ratele sărăciei în orașele din UE variază semnificativ, se conturează o tendință comună potrivit căreia persoanele sărace din mediul urban se confruntă cu o serie de provocări specifice, diferite de cele ale persoanelor din mediul rural.

Politica UE privind incluziunea socială și egalitatea promovează societăți incluzive care să asigure echitatea și egalitatea pentru toți. Adoptarea unei abordări intersecționale și care integrează egalitatea permite orașelor să înțeleagă mai bine natura multidimensională a inegalităților și a discriminărilor. Aceasta este o condiție prealabilă pentru elaborarea unor abordări de politică cuprinzătoare și adaptate care să abordeze nevoile interconectate ale grupurilor defavorizate și ale comunităților marginalizate. Orașele trebuie sprijinite în eforturile lor de a aborda disparitățile sociale și inegalitățile structurale și de a asigura accesul tuturor la serviciile esențiale, astfel încât fiecare persoană să poată participa pe deplin la viața societății, inclusiv persoanele cu handicap și locuitorii zonelor învecinate. Punerea în aplicare a strategiilor privind Pilonul european al drepturilor sociale²⁶ și Uniunea egalității²⁷ este esențială, deoarece aceste inițiative se axează, printre altele, pe accesul la locuințe, transport, educație și ocuparea forței de muncă, precum și pe egalitatea de șanse pentru grupurile expuse riscului de discriminare și excluziune. În 2026, Comisia Europeană va adopta strategia UE pentru combaterea sărăciei, care va avea ca obiectiv să ofere protecție esențială persoanelor și să abordeze cauzele profunde și multiplele dimensiuni ale sărăciei.

Colaborarea dintre grupurile societății civile²⁸ și părțile interesate de la nivel regional este consolidată prin politici relevante ale UE. Această colaborare poate contribui la elaborarea unor planuri de acțiune locale care să abordeze mai eficient nevoile anumitor comunități, promovând o societate mai favorabilă incluziunii și mai echitabilă în întreaga Europă și promovând coeziunea. Consolidarea sistemelor comunitare de sprijin, a capacității autorităților locale și a disponibilității, accesibilității prețurilor și calității serviciilor esențiale, precum și dezvoltarea ecosistemelor locale sunt vitale pentru asigurarea accesului egal femeilor și a altor grupuri expuse riscului de discriminare și excluziune, cum ar fi migranții și refugiații, la servicii și la piața forței de muncă, precum și a participării lor în societate.

Dimensiunile incluziunii sociale și egalității ar trebui incluse în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor sectoriale la nivel local, asigurându-se că orașele oferă servicii accesibile, la prețuri rezonabile pentru toate persoanele, inclusiv pentru persoanele cu handicap, și contribuie la reducerea sărăciei.

²⁵Constatări intermediare ale proiectului OCDE-DG REGIO intitulat: „*What works for inclusive growth in cities: A compendium*” (Ce funcționează pentru o creștere favorabilă incluziunii în orașe: compendiu) (2025).

²⁶Pilonul european al drepturilor sociale în 20 de principii – Ocuparea forței de muncă, afaceri sociale și incluziune.

²⁷Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025, Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025, Cadrul strategic 2020-2030 al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor, Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ+ 2026-2030 și Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap pentru perioada 2021-2030. O nouă strategie privind egalitatea de gen și o nouă strategie de combatere a rasismului vor fi adoptate pentru perioada de după 2025.

²⁸De exemplu, partenerii din domeniul mediului și al economiei sociale, organizațiile de tineret și organismele responsabile cu promovarea incluziunii sociale, a drepturilor fundamentale, a drepturilor persoanelor cu handicap, a egalității de gen și a nediscriminării, instituțiile și organizațiile naționale pentru drepturile omului.

2.3. Orașele joacă un rol esențial în asigurarea securității și siguranței spațiilor publice și se află în prima linie a acțiunilor UE în materie de reziliență și pregătire

Orașele sunt actori-cheie în asigurarea siguranței și securității spațiilor publice, în prevenirea radicalizării și în protejarea comunităților împotriva terorismului. Potrivit unui sondaj privind calitatea vieții în orașele din UE²⁹, percepțiile privind siguranța variază în funcție de dimensiunea orașului: 75 % dintre locuitorii orașelor cu mai puțin de 250 000 de locuitori se simțeau în siguranță, comparativ cu 67 % în orașele cu populații mai mari.

La nivelul UE, există diferențe notabile în ceea ce privește percepția criminalității în funcție de gradul de urbanizare. În 2020, percepția în rândul populației UE că aceste aspecte erau relevante pentru zona în care locuiau a fost considerabil mai mare pentru persoanele care locuiau în orașe (16,3 %) decât pentru persoanele care locuiau fie în orașe mici și suburbii (8,4 %), fie în zone rurale (5,8 %) ³⁰. În aproape toate statele membre, cea mai ridicată percepție a criminalității, violenței sau actelor de vandalism a fost înregistrată în rândul persoanelor care locuiesc în orașe.

Acțiunile UE în materie de pregătire³¹ și securitate se axează pe realizarea unei societăți bine pregătite și reziliente, în care toți oamenii se bucură de același nivel de protecție și siguranță, indiferent de locul în care trăiesc, de genul lor, de nevoile și circumstanțele lor specifice. În orașe, proiectarea infrastructurii publice poate contribui la asigurarea siguranței cetățenilor și a sentimentului de securitate în spațiile publice prin prevederea, de exemplu, a unui număr suficient de lumini stradale și a unui transport public sigur, astfel încât cetățenii și, în special, persoanele aflate în situații vulnerabile să se poată deplasa cu încredere. Siguranța și securitatea spațiilor publice sunt și ele esențiale pentru rolul orașelor în promovarea coeziunii sociale, a implicării comunității și a participării democratice.

Amenințările la adresa securității generate de activități umane, precum criminalitatea organizată și terorismul, afectează orașele. Astfel cum s-a subliniat în strategia ProtectEU: o strategie europeană de securitate internă³², impactul criminalității organizate și al terorismului sunt adesea resimțite la nivel local. Deși orașele se confruntă cu provocări multiple, dincolo de criminalitatea organizată și terorism, cum ar fi violența legată de droguri și violența bazată pe gen, precum și traficul de persoane – în special în scopul exploatării sexuale, ele joacă, de asemenea, un rol central în abordarea acestor fenomene³³. Ar trebui găsite soluții locale și regionale pentru a reduce vulnerabilitatea persoanelor, în special a tinerilor, la recrutarea infracțională sau teroristă și pentru a reduce și a preveni atractivitatea activităților ilegale și infiltrarea criminalității. Strategia ProtectEU stabilește obiective și acțiuni pentru combaterea acestor amenințări, axându-se pe perturbarea activităților infracționale prin demersuri administrative, prevenirea criminalității, protejarea infrastructurii critice, cooperarea în materie de asigurare a respectării legii și consolidarea capacităților operaționale ale statelor membre în combaterea criminalității³⁴. În conformitate cu Strategia UE în materie de droguri 2026-2030³⁵,

²⁹ Sondaj privind calitatea vieții în orașele europene (2023).

³⁰ Eurostat – Criminalitatea, violența sau vandalismul în zonă în funcție de gradul de urbanizare.

³¹ Pregătirea - Comisia Europeană.

³² COM(2025) 148 final.

³³ *The Future of Cities* (Viitorul orașelor), Vandecasteele, I., Baranzelli, C., Siragusa, A. și Aurambout, J. editor(i), EUR 29752 EN, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, Luxemburg, 2019, ISBN 978-92-76-03847-4, doi: 10.2760/375209, JRC116711.

³⁴ Instrumentele dezvoltate de inițiativa „Orașele UE împotriva radicalizării” și de Centrul de cunoștințe privind prevenirea radicalizării oferă sprijin actorilor locali.

³⁵ Noua strategie a UE în materie de droguri va fi adoptată în 2025 și va defini prioritățile pentru perioada 2026-2030.

pentru a reduce riscurile și efectele nocive ale drogurilor, orașele sunt încurajate să ia în considerare măsuri pentru accesul la servicii sociale și de sănătate la nivelul comunității pentru persoanele aflate în dificultate, sprijinite prin politica de coeziune.

Planificarea urbană favorabilă incluziunii joacă un rol esențial în promovarea egalității și a diversității, precum și în combaterea excluziunii sociale. Orașele domină într-o proporție covârșitoare în ceea ce privește oportunitățile oferite pentru exercitarea drepturilor individuale, a libertății, pentru incluziune și acces la educație avansată³⁶.

Pregătirea populației pentru situații de criză și integrarea considerentelor de securitate și pregătire în politicile și programele UE sunt componente majore ale Strategiei europene privind o Uniune a pregătirii. Orașele trebuie să investească în măsuri de reziliență și de pregătire pentru a preveni și a atenua impactul șocurilor recente și viitoare asupra sistemului (de exemplu, dezastre naturale, pandemii, riscuri geopolitice). Tehnologiile orașelor inteligente ar putea fi utile pentru creșterea rezilienței și a gradului de pregătire a orașelor. Răspunsul în situații de criză ar trebui să sporească reziliența și gradul de pregătire al orașelor, inclusiv protecția infrastructurii critice împotriva tuturor tipurilor de amenințări la adresa securității și a siguranței publice, și să valorifice utilizarea strategică a activelor spațiale. Orașele trebuie, de asemenea, să găsească modalități inovatoare și eficiente din punctul de vedere al costurilor pentru a asigura pregătirea civică, îndeosebi în ceea ce privește utilizarea abuzivă a noilor tehnologii. Orașele și zonele rurale înconjurătoare sunt, de asemenea, esențiale pentru reziliența comunităților în vederea asigurării securității alimentare și a aprovizionării cu alimente.

2.4. Orașele se confruntă cu provocări acute legate de locuințe și imobile

Penuria de locuințe la prețuri accesibile se numără printre cele mai urgente probleme din orașe, iar locuințele urbane sunt din ce în ce mai inaccesibile pentru multe persoane³⁷, inclusiv pentru tineri³⁸. În 2024, costurile suplimentare pentru locuințe au fost cele mai ridicate în orașe, situându-se la 10 %, comparativ cu 8 % în orașe mici/suburbii și 6 % în mediul rural. Aproape jumătate din populația UE care locuiește în orașe ar avea nevoie de un credit ipotecar pe mai mult de 20 de ani pentru a cumpăra un apartament de 25 m², iar 90 % ar avea nevoie de un credit ipotecar pe mai mult de 30 de ani pentru un apartament de 75 m². În plus, aproximativ 16 % din populația UE trăiește în condiții de supraaglomerare, gospodăriile cu venituri mici fiind cele mai afectate³⁹. Numărul persoanelor fără adăpost este în creștere, estimările indicând un milion de persoane fără adăpost în UE⁴⁰.

Locuințele reprezintă o responsabilitate partajată la nivel național, regional și local. Cu toate acestea, deși politicile naționale stabilesc cadre generale, orașele se află într-o poziție unică pentru a aborda provocările în materie de locuințe datorită competențelor lor și colaborării directe cu comunitățile. Ele prezintă un grad de înțelegere directă a nevoilor locale și pot promova parteneriate între autoritățile publice, părțile interesate și sectorul privat pentru a mobiliza investițiile necesare. Programele politicii de coeziune pentru perioada 2014-2020 au generat investiții în valoare totală de 9,6 miliarde EUR (incluzând bugetul UE și contribuția

³⁶ Comisia Europeană: Direcția Generală Politică Regională și Urbană, de Dominicis, L., Kovacic, M., De Franceschi, B. și alții (2025), Progresul social în orașele și zonele rurale din UE, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene. <https://data.europa.eu/doi/10.2776/9234298>.

³⁷ Opinia publică privind provocările urbane și investițiile în orașe – sondaj Eurobarometru 2025.

³⁸ JRC Indicators Explorer, pe baza datelor din Youth Progress Index (Indicele progresului pentru tineret), indică faptul că, începând din 2011, tinerii din UE au devenit din ce în ce mai nemulțumiți de disponibilitatea locuințelor la prețuri accesibile, ponderea tinerilor nemulțumiți crescând de la 38,7 % în 2011 la 50 % în 2024.

³⁹ Locuințele în Europa – ediția 2024 – Publicații interactive – Eurostat.

⁴⁰ Baza de date privind locuințele la prețuri accesibile, HC3.1 Persoanele fără adăpost, OCDE.

națională) pentru a consolida sectorul locuințelor. În perioada de programare 2021-2027, până în prezent au fost alocate 7,5 miliarde EUR din fondurile politicii de coeziune pentru investiții în sectorul locuințelor, cu accent pe eficiența energetică și pe locuințele sociale pentru grupurile expuse riscului de discriminare și excluziune socială. Fondul social european Plus (FSE+) investește o sumă totală suplimentară estimată la 1,9 miliarde EUR în măsuri care vizează situația locuințelor pentru persoane fizice și pentru servicii publice⁴¹, cum ar fi facilitarea accesului la locuințe, asistență pentru locuințe și sprijin integrat pentru îmbunătățirea condițiilor de locuit și de viață. Evaluarea la jumătatea perioadei a politicii de coeziune a UE, aflată în curs, oferă o oportunitate importantă de a aborda provocările din domeniul locuințelor. Atunci când statele membre reprogramează fonduri în cadrul evaluării la jumătatea perioadei, ele sunt încurajate să aloce finanțare pentru investiții în locuințe durabile și decente, la prețuri accesibile și de calitate. În plus, Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) are, de asemenea, un impact semnificativ în domeniul locuințelor, cu beneficii concrete pentru locuitorii orașelor și ai zonelor urbane. În ansamblu, suma totală alocată pentru locuințe în cadrul MRR, inclusiv investițiile menite să sprijine accesibilitatea ca preț și disponibilitatea locuințelor, este de 19,6 miliarde EUR, în timp ce Banca Europeană de Investiții a oferit sprijin financiar în valoare de 15,6 miliarde EUR pentru locuințe la prețuri accesibile în perioada 2021-2024.

Ca parte a obiectivelor de politică ale UE pentru promovarea locuințelor de calitate la prețuri accesibile, durabile și decente, viitorul plan european privind locuințele la prețuri accesibile va aborda factorii determinanți ai crizei locuințelor prin acțiuni specifice și coordonare cu alte inițiative ale UE, și anume Strategia europeană pentru construcția de locuințe, revizuirea normelor UE privind ajutoarele de stat pentru locuințe sociale și la prețuri accesibile și Strategia europeană de combatere a sărăciei. Platforma paneuropeană de investiții pentru locuințe la prețuri accesibile și durabile va completa planul de sprijinire a finanțării prin furnizarea unui cadru unic de sprijinire a investițiilor în locuințe sociale, durabile și la prețuri accesibile. Statele membre sunt, de asemenea, încurajate să utilizeze finanțarea și instrumentele financiare dezvoltate împreună cu Banca Europeană de Investiții și viitoarea Platformă paneuropeană de investiții pentru a atrage finanțare privată suplimentară și împrumuturi în condiții favorabile.

În plus, statele membre ar trebui să pună accentul pe calitatea arhitecturii și a mediului de viață, în conformitate cu principiile și valorile **noului Bauhaus european**. Această inițiativă sprijină practicile durabile în mediul construit prin strategii urbane integrate, încorporând tehnici și materiale inovatoare, pentru a stimula regenerarea și reziliența cartierelor, respectând în același timp patrimoniul cultural, precum și valorile și tradițiile locale ale Europei. Pe lângă imobilele rezidențiale, clădirile sau zonele industriale publice și cele dezafectate trebuie să fie modernizate, să devină mai eficiente (din punct de vedere energetic) și mai incluzive pentru populație.

2.5. Orașele influențează și sunt afectate de schimbările climatice și de alte provocări de mediu și joacă un rol esențial în accelerarea tranziției către o energie curată

Orașele și alte zone urbane contribuie cu aproximativ 45 % la emisiile de gaze cu efect de seră (GES)⁴². Ele sunt afectate în mod disproporționat de efectele negative ale pericolelor climatice, care sunt agravate de interacțiunea cu alți factori, cum ar fi calitatea slabă a aerului și a apei, impermeabilizarea excesivă a solului și alți factori. Căldura extremă este un alt pericol major

⁴¹ În perioada de programare 2021-2027, măsurile FSE+ vizează persoane sau familii expuse riscului sau care se confruntă cu lipsa de adăpost, persoane cu dizabilități, persoane în vârstă, resortisanți ai țărilor terțe, refugiați și comunități marginalizate.

⁴² Crippa, M., Guizzardi, D., Ciarlantini, S., Pagani, F., Banja, M., Muntean, M., Pisoni, E.: EDGAR_GHG_by_settlement_2025, set de date, https://edgar.jrc.ec.europa.eu/edgar_smod, 2025.

care afectează în special orașele și cauzează un efect de insulă termică, în care zonele urbane devin semnificativ mai calde decât zonele înconjurătoare. În UE, inundațiile amenință aproximativ 10,6 % din zonele urbane⁴³. Proximitatea orașelor față de gospodării, întreprinderi și comunități le conferă un rol esențial în realizarea unui sistem energetic curat, sigur și accesibil. Împreună cu regiunile, acestea trebuie să pună în aplicare până la 70 % din măsurile de atenuare a emisiilor și să asigure 50 % din investițiile publice și 30 % din cheltuielile publice⁴⁴. Orașele modelează tranziția energetică prin deciziile lor privind amenajarea teritoriului, acordarea autorizațiilor, achizițiile publice durabile și investițiile. În plus, orașele europene se confruntă cu un risc tot mai mare de incendii forestiere din cauza schimbărilor climatice, dar și din cauza extinderii zonelor de contact dintre mediul natural și zonele urbane⁴⁵, necesitând o pregătire sporită și măsuri coordonate de răspuns.

UE urmărește să recunoască în continuare rolul fundamental pe care îl joacă actorii locali și regionali în elaborarea și punerea în aplicare a unor măsuri bazate pe realitatea locului care să contribuie la creșterea gradului de pregătire și a rezilienței UE în ceea ce privește acțiunile climatice, mediul și energia curată și la prețuri accesibile. Atunci când își elaborează politicile, UE recunoaște sistemele energetice descentralizate ca fiind active strategice și, prin urmare, va avea în vedere sprijinirea energiei din surse regenerabile distribuite, a eficienței energetice, a instalațiilor de stocare, a întreprinderilor energetice locale, a rețelelor inteligente și a comunităților energetice conduse de cetățeni. Vor fi promovate stimulente pentru construirea de rețele de termoficare.

Evaluarea la jumătatea perioadei a politicii de coeziune, aflată în curs, oferă statelor membre ocazia de a acorda din nou prioritate finanțării pentru a aborda provocările legate de reziliența în domeniul apei, în special prin sisteme digitalizate și soluții bazate pe natură, precum și de tranziția energetică, cum ar fi rețelele de distribuție, interconexiunile și infrastructura de transport.

Atunci când își elaborează planurile pentru atenuarea impactului social al acțiunilor climatice, precum și viitoarele planuri de parteneriat naționale și regionale, statele membre sunt încurajate să aloce în continuare finanțare pentru mediu, investițiile legate de climă și energie, asigurându-se, în același timp, că acestea sunt concepute astfel încât să fie reziliente la viitoarele riscuri climatice, pentru a sprijini soluțiile locale, cum ar fi sistemele colective de încălzire și răcire, precum și investițiile în eficiența energetică și decarbonizare.

În ceea ce privește mediul, statele membre ar trebui să se asigure că autoritățile locale pun în aplicare toate măsurile necesare privind economia circulară, gestionarea deșeurilor și reutilizarea/reciclarea, astfel cum se prevede în legislația UE privind deșeurile și economia circulară, precum și măsurile privind calitatea aerului, în conformitate cu Directiva revizuită privind calitatea aerului înconjurător, cele privind zgomotul, protecția și refacerea naturii urbane și a acoperirii cu coronament arboreal, care decurg din Regulamentul privind refacerea naturii, precum și măsurile privind sporirea rezilienței apei în orașe, în conformitate cu strategia privind reziliența în domeniul apei.

⁴³ Raportul Agenției Europene de Mediu (14/2023) – Adaptarea urbană în Europa.

⁴⁴ Starea regiunilor și orașelor – Raportul anual al UE pe 2024, Comitetul Regiunilor.

⁴⁵ Zonele de contact dintre mediul natural și zonele urbane („wildland-urban interfaces”) sunt zone în care dezvoltarea antropică se întâlnește sau se întrepătrunde cu vegetația forestieră și, prin urmare, aceste zone se confruntă adesea cu un risc sporit de incendii de vegetație.

2.6. Orașele oferă un acces mai bun la serviciile de transport

Orașele tind să ofere un acces mai bun la transportul public decât alte zone, facilitând fluxurile de bunuri, persoane și cunoștințe și stimulând productivitatea. Concentrarea densă a populației și a activităților face ca furnizarea transportului public în orașe să fie mai eficientă, însă aceeași concentrare poate conduce la niveluri ridicate de congestie. În pofida îmbunătățirilor în materie de calitate a aerului, nivelurile de poluare continuă să depășească pragurile stabilite de UE în mai multe orașe⁴⁶.

Politica UE privind mobilitatea acordă prioritate tranziției către sisteme de mobilitate urbană durabile, sigure, accesibile, incluzive, abordabile ca preț, reziliente și inteligente⁴⁷. Accentul se pune pe dezvoltarea, modernizarea, decarbonizarea și electrificarea transportului urban și periurban (public)⁴⁸, pe mobilitatea activă (mersul cu bicicleta și mersul pe jos) și pe mijloacele și serviciile de mobilitate partajată. Se pune accentul pe planificarea integrată, pe promovarea conectivității multimodale neîntrerupte, pe îmbunătățirea siguranței rutiere, pe consolidarea logisticii urbane durabile și pe reducerea congestionării traficului, precum și pe poluarea și emisiile urbane, pentru a atinge, de asemenea, obiectivul unor orașe inteligente și neutre din punct de vedere climatic. Politica UE contribuie totodată la combaterea sărăciei din perspectiva transporturilor, inclusiv în zonele rurale, la o mai bună integrare a logisticii urbane în planificarea mobilității urbane durabile și la consolidarea legăturii dintre mobilitatea urbană și turism. Statele membre sunt încurajate, de asemenea, să își utilizeze planurile pentru atenuarea impactului social al acțiunilor climatice pentru acțiuni de combatere a sărăciei din perspectiva transporturilor, cum ar fi investițiile în transportul public, mobilitatea activă și mobilitatea partajată.

În centrul acțiunilor de politică ale UE se află 431 de noduri urbane⁴⁹, care sunt considerate elemente-cheie ale unei rețele transeuropene de transport (TEN-T) funcționale. Orașele vizate sunt invitate să elaboreze planuri de mobilitate urbană durabilă (PMUD) pentru zonele lor urbane funcționale, să colecteze date, să dezvolte infrastructuri de reîncărcare și realimentare pentru combustibili alternativi durabili și să creeze noduri multimodale pentru pasageri și terminale de marfă. Statele membre au obligația de a elabora programe naționale de sprijinire a zonelor urbane în acest demers. La rândul său, Comisia Europeană sprijină statele membre în această sarcină și oferă orientări, schimb de cunoștințe și oportunități de colaborare în rețea pentru a aborda provocarea în materie de mobilitate.

Pe baza TEN-T, planul recent lansat pentru căile ferate de mare viteză stabilește obiectivul ambițios de a reduce la jumătate durata multor călătorii feroviare frecventate între capitale și principalele noduri urbane din Europa, comparativ cu situația actuală. Planul urmărește să asigure o rețea feroviară de mare viteză funcțională și mai rapidă până în 2040 și să promoveze transportul intermodal prin conexiuni urbane.

⁴⁶ Emisiile de poluanți atmosferici au scăzut în ultimele două decenii, ceea ce a dus la o mai bună calitate a aerului. Între 2005 și 2022, numărul deceselor în UE atribuite particulelor fine în suspensie (PM_{2,5}) a scăzut cu 45 %, apropiindu-se astfel de atingerea obiectivului de reducere cu 55 % prevăzut în Planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării apei, aerului și solului pentru 2030.

⁴⁷ COM(2021) 811 final.

⁴⁸ Inclusiv dezvoltarea unor legături de transport mai bune și la prețuri mai accesibile între orașe și mediul lor neurban.

⁴⁹ Regulamentul (UE) 2023/1804 prevede următoarea definiție: un „nod urban” înseamnă o zonă urbană unde infrastructura de transport din cadrul rețelei transeuropene de transport, cum ar fi porturi, inclusiv terminale pentru călători, aeroporturi, gări feroviare, platforme logistice și terminale de mărfuri amplasate în interiorul sau în apropierea zonei urbane, este conectată la alte părți ale infrastructurii respective și la infrastructura aferentă traficului regional și local.

În plus, printre aspectele-cheie ale măsurilor de politică ale UE se numără îmbunătățirea sinergiilor dintre mobilitatea urbană, politica în domeniul locuințelor și amenajarea teritoriului, valorificarea potențialului inovării și digitalizării în domeniul transporturilor, inclusiv al inteligenței artificiale, și îmbunătățirea în continuare a siguranței rutiere urbane⁵⁰. Cadrul de politică al UE privind siguranța rutieră 2021-2030, care identifică principalele domenii prioritare și abordează principalii factori de risc, acordă o atenție deosebită participanților la trafic vulnerabili, cum ar fi pietonii, bicicliștii și motocicliștii, cei mai afectați în zonele urbane.

Politica de coeziune oferă un sprijin considerabil pentru transporturi, peste 59 de miliarde EUR fiind planificate pentru investiții în perioada de programare 2021-2027⁵¹. În plus, evaluarea la jumătatea perioadei a politicii de coeziune, aflată în curs, permite statelor membre să transfere resurse către rețele de reîncărcare.

Sprijinul total din MRR alocat transportului durabil și mobilității urbane se ridică la peste 26 de miliarde EUR⁵². Investițiile sprijinite acoperă mai multe domenii, precum extinderi de linii de metrou și tramvai, piste pentru biciclete și infrastructura aferentă. Aceste investiții îmbunătățesc în mod concret competitivitatea și atractivitatea orașelor, asigurându-le rolul de motoare ale creșterii economice și inovării.

2.7. Orașele din UE și contextul internațional

Orașele joacă un rol important în cooperarea internațională. Peisajul comercial mondial trece printr-o schimbare radicală. Se constată o accelerare a fragmentării economice și geopolitice la nivel mondial, în special odată cu apariția unor noi politici comerciale protecționiste. Orașele ar trebui să se poată adapta la aceste schimbări pentru a rămâne competitive și ar trebui să își diversifice economiile, de exemplu prin reducerea dependenței lor de o singură industrie sau de un singur partener comercial.

UE recunoaște valoarea **cooperării internaționale** dintre orașe și, într-un sens mai larg, ca mijloc de consolidare a înțelegerii reciproce. UE își menține angajamentul față de o politică urbană care se aliniază la cadrele globale, contribuind în mod activ la punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Agendei 2030 a ONU și din Noua agendă urbană a ONU. UE va continua să sprijine punerea în aplicare a definiției orașului aprobate de ONU, respectiv „gradul de urbanizare”. Prin implicarea în platforme precum Forumul Urban Mondial, reuniunile miniștrilor dezvoltării urbane din cadrul G7, UE poate juca un rol esențial în conturarea politicii urbane internaționale. Cooperarea internațională oferă beneficii substanțiale orașelor din UE. Programe precum URBACT permit colaborarea cu orașele din țările candidate la aderarea la UE, inclusiv cu Ucraina, permițând schimbul de cunoștințe și consolidarea capacităților privind guvernanta urbană, planificarea și dezvoltarea plasată sub responsabilitatea comunității. În plus, Programul de cooperare urbană și regională internațională (IURC)⁵³ și Misiunea globală pentru tranziții urbane (UTM)⁵⁴ conectează orașe

⁵⁰ În cadrul strategiei sale privind aplicarea IA, Comisia va lansa o inițiativă privind cu orașe cu ambiția condusului autonom, pentru a accelera implementarea serviciilor operaționale, în colaborare cu furnizori europeni. COM(2025) 723 final.

⁵¹ https://cohesiondata.ec.europa.eu/cohesion_overview/21-27.

⁵² Pe baza anexei VI la Regulamentul (UE) 2021/241 privind MRR. Infrastructura de transport urban, materialul rulant pentru transportul public (de exemplu tramvaie, metrouri și autobuze) și infrastructura pentru biciclete.

⁵³ IURC (International Urban and Regional Cooperation) este un program finanțat de UE, pus în aplicare în comun de Serviciul Instrumente de Politică Externă și de Direcția Generală Politică Regională și Urbană a Comisiei Europene, care sprijină orașe și regiuni din țări care împărtășesc aceeași viziune și care se confruntă cu provocări similare.

⁵⁴ Urban Transitions Mission din cadrul inițiativei Mission Innovation sprijină un grup de peste 100 de orașe din 45 de țări în tranziția către un viitor cu zero emisii nete, rezilient și centrat pe oameni.

din UE cu orașe partenere din America Latină, Asia, Africa și America de Nord, promovând cooperarea în ceea ce privește provocările comune, cum ar fi mobilitatea urbană, tranziția energetică, economia circulară și adaptarea la schimbările climatice. Astfel cum s-a subliniat în agenda strategică UE-India⁵⁵, UE și India iau în prezent măsuri importante pentru a aprofunda cooperarea privind urbanizarea durabilă prin intermediul parteneriatelor existente, cu accent pe orașe. Orașele din UE pot valorifica inițiativele internaționale, cum ar fi *Global Network for Age-friendly Cities and Communities* (Rețeaua globală a orașelor și comunităților adaptate persoanelor în vârstă), coordonată de OMS, care contribuie la îmbunătățirea participării persoanelor în vârstă la viața comunității și la promovarea îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate. Eforturile de promovare a cooperării internaționale sunt completate de inițiative cu tradiție, care oferă o dimensiune interpersonală relațiilor externe ale UE și sprijină acțiunile comune între administrațiile locale, cum ar fi Convenția globală a primarilor, în cadrul căreia poziția de lider a UE consolidează diplomația orașelor la nivel mondial și cooperarea pe mai multe niveluri.

Având în vedere accelerarea procesului de urbanizare la nivel mondial, promovarea cooperării transfrontaliere și pe mai multe niveluri, inclusiv cu țările candidate, va asigura ca orașele să funcționeze atât ca centre locale ale transformării, cât și ca parteneri globali în promovarea unei dezvoltări durabile și favorabile incluziunii. UE și statele sale membre oferă un sprijin substanțial dezvoltării urbane și infrastructurii, cooperării cu autoritățile regionale și locale din țările partenere pentru măsuri de politică de dezvoltare durabilă în cadrul strategiei „Global Gateway” și al Fondului european pentru dezvoltare durabilă Plus (FEDD+) și urmăresc să îmbunătățească accesul acestora la finanțare internațională. Autoritățile locale sunt actori importanți în cadrul Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională, ceea ce se reflectă și în strategia Global Gateway. Acestea se confruntă cu provocări cotidiene la nivel local, iar implicarea lor este esențială pentru a înțelege detaliile contextului în care este pusă în aplicare strategia Global Gateway. În plus, pe termen lung, orașele din UE ar putea avea un rol mai important în definirea priorităților parteneriatului în domenii în care orașele au, în general, responsabilități semnificative și pot promova cooperarea în materie de guvernare pe mai multe niveluri. Având în vedere nevoile de investiții în infrastructura urbană și în gestionarea urbană inovatoare, orașele din țările partenere reprezintă totodată oportunități comerciale pentru orașele europene și pentru actorii UE în sens mai larg.

2.8. Punerea în aplicare a legislației UE

Autoritățile locale și regionale pun în aplicare și utilizează aproximativ 70 % din legislația UE⁵⁶, ceea ce le face actori-cheie pentru realizarea obiectivelor de politică ale UE⁵⁷. Pentru a îndeplini obiectivele și țintele UE, este esențial să li se permită orașelor să pună în aplicare

⁵⁵ Comunicare comună către Parlamentul European și Consiliu privind o nouă Agendă strategică UE-India. JOIN(2025) 50 final.

⁵⁶ Rezoluția Parlamentului European din 24 iunie 2021 referitoare la adecvarea, subsidiaritatea și proporționalitatea reglementărilor la nivelul Uniunii Europene – raportul pentru anii 2017, 2018 și 2019 privind o mai bună legiferare (2020/2262 (INI)).

⁵⁷ De exemplu, în domeniul mediului construit, al energiei, al industriei, al mobilității, al conectivității digitale, al schimbărilor climatice, al mediului cu poluare zero, al pierderii biodiversității și al economiei circulare.

legislația UE în mod eficient și eficace. Orașele sunt, de asemenea, esențiale pentru sistemele democratice, datorită apropierii lor de cetățeni și responsabilității directe pentru furnizarea de servicii esențiale. Politicile UE sunt deja elaborate printr-o consultare strânsă cu părțile interesate relevante, utilizând diverse mecanisme, cum ar fi consultările publice, grupurile de experți și evaluările teritoriale. Comitetul European al Regiunilor și rețeaua sa de centre regionale⁵⁸ au furnizat, de asemenea, contribuții valoroase din partea membrilor locali și regionali cu privire la blocajele în punerea în aplicare. În pofida acestor eforturi, orașele continuă să raporteze dificultăți în punerea în aplicare a normelor UE. Acestea semnalează adesea faptul că nu au fost informate suficient în etapa de elaborare a legislației relevante, ceea ce evidențiază necesitatea unei implicări mai incluzive și mai eficiente la diferitele niveluri de guvernare, pentru a garanta că politicile sunt atât practice, cât și adaptate nevoilor locale⁵⁹.

Recunoscând complexitatea guvernării urbane și varietatea competențelor și a actorilor implicați, Agenda urbană a UE a fost lansată în 2016 ca proces de cooperare interguvernamentală pentru o mai bună integrare a orașelor în elaborarea și punerea în aplicare atât a politicilor UE, cât și a celor naționale. Scopul său este de a îmbunătăți reglementarea, finanțarea și schimbul de cunoștințe pentru orașele europene. Agenda urbană a UE a instituit 20 de parteneriate tematice pe teme importante pentru orașe, implicând aproximativ 350 de parteneri reprezentând toate nivelurile de guvernare (inclusiv peste 100 de orașe, state membre, ONG-uri și organisme ale UE) și propunând peste 150 de acțiuni până în prezent. Această metodă inovatoare de guvernare pe mai multe niveluri a fost recunoscută ca fiind una dintre cele mai importante realizări ale Agendei urbane a UE⁶⁰. În timp ce Agenda urbană a UE este o inițiativă interguvernamentală care reunește actori de la toate nivelurile de guvernare (local, regional, național și al UE) pentru, Agenda UE pentru orașe va consolida abordarea UE față de dezvoltarea urbană durabilă, cu accent pe sprijinirea punerii în aplicare a priorităților de politică ale UE la nivel local. Agenda UE pentru orașe va consolida coordonarea și sinergiile cu Agenda urbană a UE, facilitând punerea în aplicare a acțiunilor sale și valorificând rezultatele acesteia.

3. ORAȘELE ȘI SPRIJINUL UE

3.1. Sprijinul actual acordat de UE orașelor

Deși politicile urbane rămân o prerogativă a statelor membre, UE, prin multe dintre instrumentele sale de politică, a oferit orașelor și zonelor urbane o gamă largă de sprijin. Programele politicii de coeziune oferă cel mai important sprijin pentru dezvoltarea teritorială, deși este disponibilă, de asemenea, asistență suplimentară prin intermediul mai multor politici sectoriale.

Politica de coeziune are o puternică dimensiune urbană, iar sprijinul său pentru dezvoltarea urbană durabilă a fost intensificat în perioada 2021-2027, cu o alocare obligatorie sporită de 8 % din FEDR pentru orașe, pentru a le permite acestora să își asume un rol activ în conceperea și punerea în aplicare a unor răspunsuri politice adaptate provocărilor lor locale. Prin urmare, orașele sunt **direct responsabile de elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare urbană durabilă, primind în acest scop peste 24 de miliarde EUR în cadrul programelor politicii de coeziune. În plus, fondurile politicii de coeziune investesc peste 100**

⁵⁸ Reteaua de centre regionale a Comitetului European al Regiunilor.

⁵⁹ Orașe – o nouă agendă politică – Cerere de contribuții 2025.

⁶⁰ Studiu de evaluare a Agendei urbane a UE (2019).

de miliarde EUR⁶¹ în orașe în ansamblu. Acest sprijin permite atât statelor membre, cât și autorităților locale să dezvolte soluții inovatoare care să abordeze provocările de mediu, sociale și economice.

De exemplu, strategia de dezvoltare urbană durabilă a **Finlandei** se bazează pe acorduri între stat și 19 orașe, cu un obiectiv ambițios comun de a consolida ecosistemele de inovare. Aceste contracte pe termen lung stabilesc priorități comune pentru alocarea de fonduri publice și private ecosistemelor bazate pe inovare, specifice orașelor. Ele promovează investiții specifice în sectoare precum tehnologiile curate, sănătatea și digitalizarea, conectând competitivitatea urbană cu dezvoltarea durabilă, și servesc drept cadru strategic pentru creșterea urbană, echilibrând inițiativele locale cu coordonarea națională.

În **Italia**, dezvoltarea urbană durabilă este urmărită prin programe regionale și prin „Programul național Metro Plus Città Medie Sud 2021-2027”. Acest program se bazează pe succesul predecesorului său (realizat în perioada 2014-2020), axându-se pe digitalizare, durabilitate și incluziune socială. În cadrul modelului său de guvernare, responsabilitățile sunt delegate unui număr de 14 orașe metropolitane care servesc drept organisme intermediare, cărora li s-au alăturat 39 de orașe mijlocii din sud în calitate de beneficiari ai proiectelor de inovare socială.

În **Portugalia**, punerea în aplicare a dezvoltării urbane durabile sprijină strategiile integrate pentru zonele funcționale, stimulând dezvoltarea urbană echilibrată prin cooperare intermunicipală și legături urban-rural. Aceste strategii sunt transsectoriale, combinând diferite forme de investiții în funcție de nevoile specifice de la nivel regional și local, cum ar fi sprijinul pentru inovare și competitivitate, digitalizare, eficiență energetică, comunități de energie din surse regenerabile, acțiuni climatice, gestionarea durabilă a deșeurilor și a apei, biodiversitate, mobilitate, regenerare urbană, cultură și turism.

Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană (IUE) și URBACT

IUE și URBACT sunt două instrumente emblematice în cadrul politicii de coeziune a UE pentru perioada 2021-2027, care oferă sprijin direct orașelor.

IUE dispune de un buget de 395 de milioane EUR (în prețuri curente) din FEDR în perioada de programare 2021-2027. Acesta joacă un rol esențial în sprijinirea orașelor din întreaga Europă prin furnizarea de resurse financiare pentru inovare, asistență tehnică și schimb de cunoștințe pentru a aborda provocările urbane. Astfel, IUE ajută orașele să transpună în mod eficace prioritățile de politică ale UE în acțiuni concrete, conduse la nivel local.

În plus, URBACT dispune de un buget total de 110 milioane EUR⁶² (în prețuri curente), inclusiv 79,7 milioane EUR din FEDR, pentru perioada de programare 2021-2027. Acesta sprijină capacitățile orașelor în ceea ce privește planificarea urbană strategică și guvernarea participativă printr-o metodă specifică de „rețele de colaborare” bazate pe provocări urbane tematice. Ambele instrumente contribuie împreună la un peisaj al politicii urbane mai coerent și mai colaborativ în întreaga Europă.

Evaluarea la jumătatea perioadei a politicii de coeziune și orașele

⁶¹Suma de peste 100 de miliarde EUR include partea de peste 24 de miliarde EUR executată direct de orașe prin strategii de dezvoltare urbană durabilă.

⁶²Programul URBACT primește finanțare din fondurile FEDR, IVCDI și IPA, care sunt completate de contribuții naționale.

În plus, orașele pot beneficia, de asemenea, de **evaluarea la jumătatea perioadei a politicii de coeziune a UE**. Această revizuire identifică noi priorități și oferă flexibilități și stimulente semnificative statelor membre, care pot aduce beneficii și orașelor și altor autorități urbane.

De exemplu, oferă posibilitatea de a aborda deficitul de investiții în **locuințe la prețuri accesibile** prin majorarea finanțării politicii de coeziune și prin instrumente financiare specifice care combină granturile UE cu finanțarea. De asemenea, sunt încurajate investițiile pentru a sprijini **tranziția energetică**, precum și **reziliența în domeniul apei**. Orașele pot beneficia, de asemenea, de măsuri de stimulare a **competitivității** Europei, de consolidare a **apărării** și de sprijinire a **regiunilor de la frontiera estică**. Statele membre pot utiliza, de asemenea, Fondul social european Plus pentru a oferi sprijin dezvoltării competențelor în materie de pregătire civilă, în industria de apărare și în materie de securitate cibernetică.

În cadrul evaluării la jumătatea perioadei, este posibil să se stimuleze IUE, permițând statelor membre să transfere către inițiativă resurse din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR). În plus, evaluarea la jumătatea perioadei a creat o marcă de excelență pentru IUE, permițând proiectelor care îndeplinesc criterii de înaltă calitate, dar care nu beneficiază de finanțare disponibilă, să aibă acces la sprijin prin intermediul principalelor programe ale politicii de coeziune.

Mecanismul de redresare și reziliență și orașele

Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) a schimbat radical capacitatea de răspuns al Europei la impactul pandemiei de COVID-19, contribuind la stimularea redresării și la consolidarea rezilienței Europei și a orașelor sale. Mai multe analize⁶³ arată că MRR a oferit un sprijin semnificativ orașelor, zonelor metropolitane și urbane, care se traduce în beneficii concrete pentru locuitori și întreprinderi, mai ales în ceea ce privește tranziția verde și digitală.

Sprijin din partea BEI

Banca Europeană de Investiții joacă, de asemenea, un rol esențial în sprijinirea orașelor din întreaga UE, atât prin servicii financiare, cât și prin servicii de consiliere. Începând din 2021, aceasta a oferit orașelor o nouă finanțare în valoare de peste 80 de miliarde EUR pentru investiții strategice, cum ar fi în transportul urban durabil, locuințe la prețuri accesibile, decarbonizarea încălzirii centralizate, eficiența energetică și economia circulară. Serviciile de consiliere ale BEI oferă servicii de consiliere tehnică și financiară adaptate, susținute de Comisia Europeană. Pentru a sprijini orașele drept catalizatori esențiali ai investițiilor private, aceasta le ajută să dezvolte și să utilizeze instrumente financiare care combină finanțarea UE cu finanțarea privată.

Alte exemple de inițiative ale UE în sprijinul orașelor

În ultimii ani, Comisia Europeană a lansat peste 50 de inițiative și instrumente pentru a ajuta autoritățile locale în eforturile lor de transformare și pentru a facilita punerea în aplicare a politicilor UE la nivel local. Printre acestea se numără mai multe platforme online menite să consolideze capacitatea, cunoștințele și accesul orașelor la finanțare, precum și diverse premii și sisteme de recunoaștere în domenii precum durabilitatea, inovarea și accesibilitatea, pentru a promova și a recompensa excelența în dezvoltarea urbană. Majoritatea inițiativelor oferă sprijin, servicii de consiliere și consolidare a capacităților pentru ca orașele să participe activ la eforturile europene de realizare a tranzițiilor durabile.

O serie de inițiative în curs ale UE promovează și sprijină dezvoltarea de strategii sectoriale (de exemplu, planuri, acorduri și contracte) și invită orașele să își asume angajamente politice

⁶³ COM(2025) 637 final; COM(2024) 82 final.

pentru a orienta tranziția către durabilitate. Printre exemplele principale se numără (a se vedea [Portalul orașelor din UE – Politica regională și urbană – Comisia Europeană](#) pentru o imagine de ansamblu completă):

Convenția primarilor pentru climă și energie este o inițiativă consacrată, sprijinită de politicile UE în domeniul climei și al energiei, care oferă tuturor municipalităților din UE o platformă pentru atingerea obiectivelor UE în materie de climă și energie. Acesta oferă un cadru metodologic bazat pe date științifice pentru evaluarea emisiilor și a vulnerabilităților și pentru elaborarea unor planuri de acțiune integrate privind energia durabilă și clima în vederea abordării acestora. Acest cadru este pus în aplicare printr-o abordare pe mai multe niveluri. Autoritățile naționale și regionale se bazează pe un format validat pentru a coordona acțiunile climatice la nivel local și pentru a colecta datele și informațiile necesare pentru a-și elabora propriile politici și pentru a aloca fonduri. Convenția primarilor constituie nucleul Convenției globale a primarilor.

Prin intermediul programului Orizont Europa, UE promovează două misiuni ale UE pentru a aborda provocările climatice în orașe: **orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei și adaptarea la schimbările climatice**. Prima inițiativă implică 100 de orașe din UE care depun eforturi în vederea atingerii neutralității climatice până în 2030 prin intermediul unor contracte urbane privind clima – planuri cuprinzătoare create în comun cu cetățenii și cu părțile interesate, care acoperă energia, clădirile, transporturile și deșeurile, sprijinite de strategii de investiții. Aceste orașe acționează, de asemenea, ca centre de inovare pentru a inspira toate orașele europene să atingă neutralitatea climatică până în 2050. A doua inițiativă sprijină peste 300 de autorități locale și regionale cu date climatice și modelare științifică pentru a efectua evaluări ale riscurilor bazate pe realitatea locului și pentru a dezvolta soluții inovatoare. Această abordare consolidează reziliența, promovează planificarea transsectorială și asigură alinierea acțiunilor locale la strategiile regionale și naționale mai ample. Cele două misiuni colaborează îndeaproape.

Capitalele europene ale culturii reprezintă o inițiativă emblematică a UE sprijinită de programul „Europa creativă”. În fiecare an, aceasta desemnează unul sau mai multe orașe care să găzduiască o celebrare a culturii pe parcursul unui an, cu scopul de a evidenția diversitatea culturală a Europei, de a promova un sentiment comun de apartenență și de a promova dezvoltarea culturală, socială și economică pe termen lung.

Gama largă de inițiative ale UE care sprijină orașele subliniază importanța pe care UE o acordă chestiunilor urbane. În același timp, **abundența instrumentelor disponibile îngreunează adesea valorificarea oportunităților de către orașe**. Unele instrumente se suprapun cu alte domenii tematice care beneficiază de un nivel ridicat de atenție (cum ar fi clima, energia și mediul) și, prin urmare, oferă sinergii naturale, în timp ce alte domenii tematice rămân mai puțin acoperite (de exemplu, egalitatea de acces și incluziunea socială). Fragmentarea inițiativelor și instrumentelor UE cu proceduri diferite de depunere a cererilor și de evaluare, precum și cerințele diverse privind planurile de acțiune și raportarea creează o povară pentru orașe. În același timp, sprijinul pentru testarea soluțiilor inovatoare trebuie să fie urmat de eforturi de facilitare a punerii în aplicare la scară mai largă, a replicării și a asistenței tehnice aferente. O astfel de **fragmentare este deosebit de dificilă pentru orașele mici și mijlocii**, deoarece acestea dispun de mai puține resurse și de o capacitate administrativă mai redusă pentru a se implica în inițiativele UE și pentru a extinde proiectele.

3.2. Necesitatea unui sprijin suplimentar pentru orașe

Orașele trebuie să echilibreze mai multe obiective și obligații de politică sectorială, subliniind necesitatea unor abordări integrate.

Pentru a gestiona aceste provocări, orașele, în special orașele mici și mijlocii, au nevoie de capacitate administrativă și de acces la expertiză și cunoștințe. Furnizarea de **asistență tehnică personalizată** care vizează elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor, structurarea financiară a investițiilor strategice, dialogurile sectoriale, procedurile, metodologiile, reformele, precum și pregătirea și punerea în aplicare a unor proiecte de investiții concrete și a unor acțiuni de achiziții publice, poate ajuta orașele.

Orașele și zonele urbane din UE se confruntă cu **constrângeri financiare** și sunt supuse presiunii de a limita majorarea cheltuielilor nete. În paralel, acestea necesită o finanțare din ce în ce mai mare pentru punerea în aplicare a priorităților de politică. Pentru a aborda aceste provocări, ele invocă următoarele nevoi⁶⁴: (i) accesibilitatea și simplificarea fluxurilor de finanțare ale UE (ii) armonizarea criteriilor și (iii) trecerea de la finanțarea bazată pe proiecte la abordări integrate și pe portofolii, ancorate în planificarea strategică pe termen lung. Modelele de finanțare inovatoare, care implică sectorul public și cel privat, contribuie la mobilizarea unor investiții suplimentare și la reducerea la minimum a riscurilor. Orașele au subliniat beneficiile instrumentelor de sprijin și ale instrumentelor UE care adoptă **abordări sistemice ale strategiilor și finanțării, cum ar fi investițiile teritoriale integrate în cadrul politicii de coeziune**. Planurile multisectoriale de investiții urbane promovează o transformare profundă și structurală și conectează toate nevoile de investiții în cadrul unui plan unificator.

În viitor, orașele vor fi încurajate să utilizeze abordări integrate ale „misiunilor”, care să abordeze împreună provocări multiple, cum ar fi locuințele, transporturile, energia, clima și mediul, în conformitate cu decarbonizarea și cu obiectivele mai ample privind durabilitatea mediului, incluziunea și calitatea vieții, consolidând în același timp securitatea, siguranța și reziliența generală. Abordarea ar trebui să fie favorabilă incluziunii. O abordare integrată precum cea adoptată de Convenția primarilor ar putea servi drept punct de intrare pentru orașele de toate dimensiunile, conectând părțile interesate din orașe în cadrul unui angajament politic unic.

Experiența orașelor a demonstrat **valoarea combinării granturilor UE cu finanțare din partea unor instituții de finanțare** precum Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei și băncile naționale de promovare, precum și a utilizării instrumentelor financiare pentru a institui fonduri reînnoibile. Acest lucru este deosebit de relevant într-un context în care orașele au nevoi tot mai mari, priorități multiple și resurse publice limitate. Pentru a-și satisface nevoile semnificative de investiții, orașele ar trebui să extindă utilizarea mecanismelor de finanțare inovatoare și a parteneriatelor public-privat. Orașele au nevoie de sprijin suplimentar pentru a-și consolida capacitatea și expertiza în materie de inginerie financiară și pentru a-și optimiza capacitatea de a genera venituri suplimentare, în special printr-o mai bună gestionare a activelor. În cele din urmă, conectarea orașelor cu investitorii privați constituie un factor de succes și, prin urmare, orașele au nevoie de sprijin consultativ și de acces facilitat la instituțiile de finanțare. În acest scop, abordarea bazată pe „piața orașelor inteligente”⁶⁵ și platforma „Climate City Capital Hub”⁶⁶ a misiunii „Orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei”, împreună cu sprijinul complementar oferit de BEI, astfel cum s-a menționat mai sus, servesc drept modele care trebuie extinse.

⁶⁴ *The impact of EU climate and energy initiatives on cities' climate transition* (Impactul inițiativelor UE în domeniul climei și al energiei asupra tranziției climatice a orașelor), Comitetul European al Regiunilor, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2863/428101>.

⁶⁵ *Smart Cities Marketplace*.

⁶⁶ În 2024, BEI a lansat un pachet de împrumuturi în valoare de 2 miliarde EUR în contextul misiunii „Orașe”.

Atunci când sunt sprijinite orașele, coerența politicilor și alinierea obiectivelor, a metodologiilor și a finanțării la diferite niveluri de guvernare sunt esențiale. Mai multe inițiative existente ale UE aplică în prezent cadre metodologice comune⁶⁷ ca parte a sprijinului lor pe care s-ar putea baza sprijinul viitor al UE pentru orașe.

Pentru a sprijini orașele într-un mod mai eficace, **este necesară o structură de sprijin cuprinzătoare** care să le ofere asistență în ceea ce privește planificarea strategică, consolidarea capacităților și a cunoștințelor și punerea în aplicare a unor politici pentru abordarea provocărilor multiple. Atunci când se instituie o astfel de structură, **este necesar să se consolideze în etape inițiativele și instrumentele de sprijin existente ale UE**, promovând în același timp o comunicare și o coordonare mai clare între domeniile de politică.

4. VIZIUNE ȘI CALEA DE URMAT

4.1. O viziune – orașe prospere, locuibile, prospere și incluzive

Orașele din întreaga Europă sunt locuibile, prospere și incluzive. Ele oferă un nivel ridicat de conectivitate digitală și oportunități pentru persoane din toate generațiile – ținând seama de schimbările demografice – precum și pentru întreprinderi, sprijinind astfel competitivitatea, inovarea și creșterea economică.

Locurile de muncă de calitate și furnizarea de locuințe de calitate la prețuri accesibile, durabile și decente pentru toți, precum și accesul egal și facil la servicii sunt esențiale pentru prosperitatea orașelor. Principiile și valorile noului Bauhaus european sunt încorporate în transformarea incluzivă, durabilă și de calitate a clădirilor și a mediului urban din întreaga Europă.

În orașele din întreaga Europă sunt disponibile oportunități pentru un nivel de instruire de calitate și pentru dezvoltarea competențelor, precum și sprijin pentru atragerea talentelor și integrarea migranților. Atractivitatea orașelor, inclusiv ca destinații turistice durabile cu activități culturale dinamice, conservând în același timp patrimoniul cultural, este esențială pentru prosperitatea acestora.

Siguranța, securitatea, incluziunea și respectarea drepturilor fundamentale sunt de o importanță vitală pentru orașele din întreaga Europă. Orașele inteligente, sustenabile și cu prețuri accesibile, care oferă soluții de mobilitate incluzive, contribuie la îmbunătățirea calității vieții oamenilor. Sunt încurajate interacțiunile complementare cu zonele rurale din apropiere, creând o relație echilibrată între spațiile urbane și cele rurale.

Eficiența energetică, energia din surse regenerabile produsă la nivel local, ecosistemele naturale consolidate și progresele către neutralitatea climatică promovează un mediu de viață sănătos și consolidează reziliența la impactul schimbărilor climatice, protejând economiile orașelor și bunăstarea oamenilor.

Promovarea implicării civice și a participării democratice la nivel de oraș, unde cetățenii colaborează adesea cel mai activ cu autoritățile, prezintă o importanță crucială⁶⁸. Elaborarea

⁶⁷De exemplu, strategiile de dezvoltare urbană durabilă ale politicii de coeziune și cadrele metodologice elaborate de Convenția primarilor și de misiunile privind orașele și adaptarea, planurile de mobilitate urbană durabilă, precum și Acordul privind orașele verzi.

⁶⁸Scutul european pentru democrație prezentat de Comisie încurajează implicarea și participarea democratică a cetățenilor la toate nivelurile.

politicilor se bazează pe date actualizate relevante și oferă rezultate consultate public și acceptate, adaptate nevoilor locale. Deciziile sunt aliniate la obiectivele și inițiativele mai ample ale UE, cum ar fi Busola pentru competitivitate, Noua Cartă de la Leipzig, precum și la cadrele internaționale, cum ar fi Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite și Noua agendă urbană a ONU.

Agenda UE pentru orașe joacă un rol esențial în facilitarea acestei viziuni, oferind sprijin și capacitând orașele să pună în aplicare soluții integrate, bazate pe realitatea locului, continuând să evolueze ca spații prospere, dinamice și locuibile pentru toți.

4.2. Calea de urmat

4.2.1. Dialog continuu – orașele sunt parteneri-cheie în procesul de elaborare a politicilor UE

Cooperarea strânsă între diferitele niveluri de guvernare și între sectoarele de politică este esențială pentru a realiza mai bine prioritățile UE la nivel local și pentru a integra considerațiile orașelor în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și reglementărilor UE. În acest scop, Comisia Europeană se va baza pe cele mai bune practici existente și va utiliza instrumentele și metodele prezentate în comunicarea sa privind simplificarea⁶⁹, care vizează raționalizarea legislației UE, reducerea sarcinii administrative și sporirea eficienței punerii în aplicare a politicilor. Comisia va continua să colaboreze îndeaproape cu orașele prin intermediul unui dialog continuu și al unor inițiative specifice.

- *Dialog politic la nivel înalt*

Începând din 2026 și pe baza dialogului privind punerea în aplicare cu orașele, organizat de vicepreședintele executiv pentru coeziune și reforme în iunie 2025, Comisia va institui dialoguri periodice cu orașele. Va fi organizat anual **un dialog politic la nivel înalt** cu Comisia, oferind liderilor locali – și, după caz, altor instituții financiare publice și private, precum și reprezentanților mediului de afaceri – posibilitatea de a contribui cu experiență practică la discuțiile politice. Acest contact direct va servi drept platformă de reflecție pentru a identifica blocajele și provocările din anumite domenii de politică, pentru a descoperi oportunitățile de simplificare și armonizare și pentru a furniza informații cu privire la ajustările necesare ale politicilor UE, precum și recomandări pentru un sprijin specific.

- *Dialog la nivel tehnic*

Pentru a completa discuțiile la nivel politic, vor avea loc, de asemenea, în mod regulat **consultări specifice la nivel tehnic** cu practicienii din mediul urban și cu participarea serviciilor relevante ale Comisiei, pentru a se pune accentul pe identificarea bunelor practici și a oportunităților în toate domeniile tematice de politică în vederea reducerii sarcinilor administrative. Eforturile de simplificare se vor afla în centrul acestui proces. Consultările specifice oferă ocazia de a discuta despre modalitățile de îmbunătățire a instrumentelor pentru evaluările teritoriale la toate nivelurile și de a colabora cu orașele și cu alte zone urbane atunci când legislația națională și a UE este pregătită și pusă în aplicare.

- *Dialog periodic cu Comitetul European al Regiunilor și cu Parlamentul European*

⁶⁹ COM(2025) 47 final.

Aceste reuniuni vor fi completate și susținute de discuții purtate și în alte formate tehnice, de un **dialog periodic cu Comitetul European al Regiunilor și cu Parlamentul European**, de contribuții colectate de rețeaua consilierilor locali din UE, de rezultatele consultărilor publice, de evaluări teritoriale, de activități de capitalizare a cunoștințelor, de organizații relevante și structuri interguvernamentale de cooperare, inclusiv de Agenda urbană pentru parteneriatele UE. Activitatea desfășurată în cadrul Agendei urbane a UE va oferi contribuții importante pentru ambele tipuri de dialoguri, în special pentru acțiunile care vizează îmbunătățirea legislației și a proceselor de punere în aplicare.

- ***Forumul orașelor***

În plus, **Forumul Orașelor** va continua să aibă loc în mod regulat, găzduind ateliere și discuții legate de politici și facilitând schimbul de soluții, cunoștințe și oportunități în beneficiul părților interesate din mediul urban și al factorilor de decizie.

- ***Raport privind starea orașelor europene***

În plus, Comisia va pregăti, la intervale regulate, **un raport privind starea orașelor europene**. Raportul va sprijini elaborarea de politici urbane bazate într-o mai mare măsură pe date concrete în UE. Următorul raport va fi publicat în 2026.

Procese de guvernanță incluzive, cum ar fi dialogurile continue propuse mai sus între Comisie și orașe, ar trebui să aibă loc nu numai la nivelul UE, ci și în statele membre, printr-un dialog structurat bine consolidat cu orașele cu privire la toate domeniile-cheie ale legislației naționale și ale UE, atât în etapa de pregătire, cât și în cea de punere în aplicare. Necesitatea unui astfel de dialog și parteneriat structurat pe mai multe niveluri se aplică, de asemenea, planificării investițiilor și este un element-cheie în pregătirea și punerea în aplicare a planurilor de parteneriat naționale și regionale în perioada de programare 2028-2034⁷⁰.

4.2.2. Simplificare și consolidarea capacităților

Consolidarea și simplificarea accesului orașelor la instrumentele de sprijin ale UE reprezintă un proces continuu și va continua până la următorul cadru financiar multianual. Vor continua eforturile de simplificare și raționalizare pentru a consolida oferta de sprijin, pentru a armoniza premiile și distincțiile, precum și condițiile de eligibilitate și de raportare.

- ***Portalul web „Orașele UE”***

Ca prim pas, Comisia a lansat astăzi un „**portal web „Orașele UE”**”. Portalul va simplifica accesul orașelor la întregul sprijin actual al UE pe care îl au la dispoziție. Acesta va acționa ca instrument de comunicare și ca spațiu în care părțile interesate să găsească informații și să interacționeze cu privire la activități, evenimente, știri, evoluții ale politicilor și oportunități relevante pentru dezvoltarea urbană. De asemenea, va oferi o imagine de ansamblu și va transmite informații cu privire la diferitele inițiative ale UE care sprijină orașele (în funcție de domeniile tematice, ciclul de pregătire și de punere în aplicare etc.) și va redirecționa utilizatorii către locul relevant în care sunt furnizate informații detaliate.

Ulterior, în următorul cadru financiar multianual, portalul web „Orașele UE” va deveni un element-cheie al platformei „Orașe” și va rămâne dedicat comunicării și informării. Portalul va evolua pentru a servi obiectivului platformei „Orașe” de consolidare și facilitare a accesului la

⁷⁰ Considerentele 22 și 24 – Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509.

informații privind sprijinul acordat orașelor în noul peisaj simplificat, inclusiv, după caz, prin utilizarea inteligenței artificiale.

- ***Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană***

În cadrul Inițiativei europene privind dezvoltarea urbană (IUE) va fi înființat un **„birou de asistență pentru orașe”**. Pe lângă instrumentul de căutare disponibil pe portalul web „Orașele UE”, biroul de asistență va ajuta orașele să identifice instrumente de sprijin urban în cadrul mai multor inițiative ale UE și oportunități de finanțare conexe.

Cea de a 4-a cerere de propuneri pentru acțiuni inovatoare în cadrul IUE va fi lansată la începutul anului 2026. Aceasta se va axa pe sprijinirea proiectelor-pilot la scară mai mică menite să testeze soluții inovatoare pentru abordarea provocărilor urbane. Deși cererea de propuneri se va adresa orașelor de toate dimensiunile, ea va viza în special orașele mici și mijlocii cu capacități de inovare limitate. Procesul va urma o abordare ascendentă, permițând autorităților urbane să prezinte propuneri care să abordeze orice domeniu tematic aliniat la temele urbane ale Agendei UE pentru orașe.

- ***Platforma „Orașele UE”***

În următorul cadru financiar multianual, Comisia propune crearea **unei „platforme a orașelor UE” comune** (a se vedea figura 3), care să reunească diferite forme de sprijin, cum ar fi instrumente de finanțare, asistență tehnică, resurse de cunoștințe și instrumente digitale, pentru a oferi un acces simplificat la resursele UE, inclusiv din Mecanismul UE.

Platforma va fi un loc în care orașele de toate dimensiunile vor colabora între ele, dar și la nivelul UE. În special, platforma va fi concepută pentru a oferi sprijin pe parcursul întregului ciclu de viață – de la analizarea nevoilor utilizând cele mai recente date și instrumente disponibile, la consolidarea capacităților, prin cooperare și învățare reciprocă, la asistență tehnică în planificarea strategică și dezvoltarea de proiecte. Această prezentare generală, dedicată exclusiv orașelor, va completa instrumentele propuse ca parte a următorului cadru financiar multianual, pentru a facilita accesul beneficiarilor la fondurile UE. În acest sens, portalul unic⁷¹ va deveni punctul unic de acces pentru informații consolidate privind oportunitățile de finanțare pentru promotorii de proiecte.

Bazându-se pe experiența valoroasă și pe cadrele instituite în numeroase orașe, platforma va sprijini orașele și va facilita accesul la finanțare flexibilă, bazându-se pe planuri integrate de dezvoltare urbană, cum ar fi strategiile de dezvoltare urbană durabilă ale politicii de coeziune, contractele urbane privind clima ale misiunii UE privind orașele inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei, planurile de acțiune privind energia durabilă și clima, planurile de mobilitate urbană durabilă, cadrele de mediu⁷² și planurile de adaptare.

Orașele vor putea obține sprijin în domenii de politică specifice, dar și în ceea ce privește provocările operaționale cu care se confruntă. Platforma va fi alcătuită din inițiative existente, precum și din noi opțiuni de sprijin menite să răspundă lacunelor identificate. Ea va urmări, în special, facilitarea accesului pentru orașele mici și mijlocii și va rămâne flexibilă pentru a aborda noile provocări emergente.

⁷¹ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei COM(2025) 545 final.

⁷² De exemplu, Acordul privind orașele verzi reprezintă o inițiativă politică prin care primarii se angajează să atingă obiective de mediu ambițioase în domenii precum calitatea aerului și a apei, natura și biodiversitatea, gestionarea deșeurilor și reducerea zgomotului până în 2030. Scopul său este de a îmbunătăți calitatea vieții urbane, de a sprijini Pactul verde european și de a accelera punerea în aplicare a dreptului mediului la nivel local.

Platforma va găzdui și va organiza în mod consolidat diferitele tipuri de sprijin oferite de Comisia Europeană orașelor. Este o structură de acțiune politică și de cooperare cu orașele. Aceasta va fi alcătuită din mai multe inițiative și fluxuri de sprijin, integrate într-un mod cuprinzător, simplificat și accesibil pentru beneficiari, oferind o simplificare reală și valoare adăugată europeană, facilitând totodată cooperarea în materie de guvernare pe mai multe niveluri în vederea realizării unei dezvoltări urbane durabile și integrate.

PLATFORMA „ORAȘELE UE”

Consolidarea capacităților și a cunoștințelor, planificarea strategică și crearea de rețele

Figura 3. Prezentare vizuală a platformei „Orașele UE”.

Platforma va contribui la orientarea orașelor către oferta de sprijin cea mai adecvată în funcție de nevoile lor și va găzdui oportunități de care orașele vor putea beneficia. Opțiunile de sprijin vor varia în funcție de domeniile de politică și de diferitele tipuri de sprijin:

a) Consolidarea capacităților și a cunoștințelor, planificarea strategică și crearea de rețele

- Sprijin pentru cadrele metodologice și instrumentele de planificare strategică, inclusiv abordările integrate ale „misiunilor”, precum și pentru simplificarea monitorizării și a raportării
- Sprijin pentru consolidarea capacității administrative și a provocărilor operaționale legate de punerea în aplicare a strategiilor și politicilor

- Oportunități de învățare reciprocă și de cooperare și facilitarea transferului de cunoștințe
- Sprijin în materie de achiziții publice: de exemplu, platforma poate facilita cooperarea dintre orașe prin intermediul unor sisteme comune de achiziții publice, cu sprijinul Comisiei Europene
- Sprijin pentru încurajarea dialogurilor dintre industrie și orașe
- Informații privind inițiativele naționale, bilaterale și multilaterale relevante care ajută orașele să identifice sinergiile, să se inspire din alte modele și practici care utilizează instrumentele UE și să beneficieze de sprijin din partea altor niveluri de guvernare.

b) Sprijin pentru proiecte inovatoare

- În mod similar cu Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană (IUE) 2021-2027, se va acorda sprijin orașelor pentru a dezvolta și a pune în aplicare proiecte inovatoare. IUE oferă orașelor resurse financiare directe pentru proiectele lor inovatoare care abordează provocări urbane relevante pentru UE și a generat numeroase soluții scalabile și inovatoare în toate orașele europene.

c) Sprijin consultativ pentru finanțare

Platforma va include o componentă de finanțare, de sprijin financiar și de consiliere, care va fi dedicată furnizării de informații structurate, de servicii de consiliere și de asistență tehnică pentru a sprijini mai bine orașele în ceea ce privește accesul la finanțare. Aceasta va ajuta orașele să acceseze și să combine diferite surse de finanțare cu expertiză și sprijin tehnic, în special finanțarea UE din planurile de parteneriat naționale și regionale, alte instrumente ale UE și surse precum finanțare din partea Băncii Europene de Investiții și finanțare privată.

Comisia urmărește să sprijine această tranziție prin punerea la dispoziția orașelor a unor cadre coerente, a unor instrumente comune și a unor parteneriate pe termen lung. Aceasta va include o linie de sprijin continuă pentru orașe, care se va extinde de la etapa de planificare până la accesul la finanțare pentru implementarea soluțiilor. Ajutând orașele să dezvolte portofolii de investiții cărora li se atribuie o etichetă de calitate, platforma va facilita accesul orașelor la finanțare din partea UE.

d) Depozit de date și instrumente

O funcție importantă a platformei „Orașe” va fi de a consolida datele disponibile și de a le face accesibile orașelor și zonelor urbane, oferind o bază continuă de date concrete pentru elaborarea politicilor urbane, alături de raportul periodic privind starea orașelor europene, care urmează să fie întocmit de Comisie. Pentru a asigura interoperabilitatea datelor și, prin urmare, disponibilitatea și utilizarea lor pe scară largă, vor fi utilizate standardele și specificațiile existente⁷³. Platforma va facilita simplificarea raportării și a furnizării de date. În plus, Comisia va analiza modalitățile de îmbunătățire a sincronizării și armonizării cerințelor de raportare. Platforma va stabili, de asemenea, indicatori comuni pentru a evalua impactul politicilor urbane asupra diferitelor domenii tematice, pe baza sistemelor de monitorizare existente.

e) Sprijin pentru un dialog continuu

Platforma „Orașe” va sprijini un dialog continuu organizat atât la nivel politic înalt, cât și la nivel tehnic (a se vedea punctul 4.2.1). Prin intermediul platformei, vor fi instituite mecanisme de participare pentru ca orașele să contribuie la elaborarea inițiativelor de politică. Acest lucru implică interacțiuni cu structuri interguvernamentale, cum ar fi Agenda urbană a UE, alte rețele

⁷³ [SEMIC Support Centre | Interoperable Europe Portal](#).

urbane ale UE și internaționale, inclusiv rețele tematice, precum și organizații intermediare naționale și regionale.

4.2.3. Fonduri ale UE din cadrul financiar multianual propus pentru perioada 2028-2034

La 16 iulie 2025, Comisia Europeană și-a prezentat propunerea privind cadrul financiar multianual („CFM”) pentru perioada 2028-2034. Se propune astfel un buget ambițios pe termen lung, mai simplu, mai flexibil și mai strategic.

Planurile de parteneriat naționale și regionale vor combina fondurile UE executate de statele membre și de regiuni într-un proces de planificare coerent și adaptat – aliniat pe deplin la prioritățile comune ale Uniunii, în special reducerea disparităților economice, sociale și teritoriale. Acestea vor oferi mai multă flexibilitate pentru a se adapta la nevoile regionale și locale, ținând seama, de exemplu, de diferitele tipuri de teritorii, cum ar fi zonele rurale și urbane, și vor simplifica normele pentru statele membre și regiuni.

Elaborarea planurilor va fi ghidată de principiile **parteneriatului și guvernantei pe mai multe niveluri**, așa cum se întâmplă în prezent în cazul politicii de coeziune. În special, fiecare stat membru va trebui să **își pregătească și să își pună în aplicare planul în parteneriat cu autoritățile regionale și locale**, în conformitate cu structurile și tradițiile constituționale ale fiecărui stat membru.

Atunci când abordează provocările cu care se confruntă zonele urbane în planurile de parteneriat naționale și regionale, statele membre ar trebui să ofere orașelor și altor autorități urbane posibilitatea de a contribui la definirea programelor de reforme și investiții adaptate nevoilor lor specifice.

Programarea abordărilor de finanțare integrate la nivel local și regional, aliniate în mod consecvent la cadrul de politică al UE, ar putea include, de asemenea, **reforme necesare la nivel subnațional**, contribuind atât la maximizarea impactului fondurilor, cât și la abordarea barierelor de reglementare sau de altă natură.

În plus, ca parte a dezvoltării lor teritoriale, planurile statelor membre vor trebui să sprijine în mod eficace inițiativele de cooperare teritorială și locală, inclusiv **strategiile integrate de dezvoltare urbană**.

În actuala perioadă de programare 2021-2027, politica de coeziune oferă deja un sprijin considerabil strategiilor de dezvoltare urbană. Pentru a răspunde provocărilor multiple și interconectate cu care se confruntă în prezent orașele, acestea trebuie să își consolideze capacitatea de acțiune prin instrumente operaționale, sprijin în materie de reglementare și finanțare. **Prin urmare, statele membre și regiunile UE sunt încurajate să își sporească nivelul de ambiție în ceea ce privește alocarea de resurse pentru strategiile lor urbane, inclusiv prin intermediul planurilor lor de parteneriat național și regional, ținând seama, în același timp, de particularitățile orașelor.**

În plus, **Mecanismul UE**, care va fi strâns legat de planurile de parteneriat naționale și regionale⁷⁴, va sprijini, de asemenea, autoritățile urbane să dezvolte proiecte inovatoare, să consolideze capacitățile și să ofere un mediu favorabil schimbului de know-how privind dezvoltarea urbană durabilă.

⁷⁴ Anexa XV la propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și dezvoltare rurală, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509, SWD(2025) 565 final.

În cadrul **Fondului european pentru competitivitate**, orașele ar putea obține beneficii, de exemplu, prin intermediul componentei pentru tranziția curată și decarbonizarea industrială. Această componentă urmărește să sprijine activitățile legate de implementarea energiei curate, soluțiile de decarbonizare și tranziția sistemului. De asemenea, ar putea finanța proiecte orientate către mobilitate și turismul durabil în orașe. În plus, componenta pentru reziliență și securitate, apărare și spațiu poate ajuta orașele să își consolideze gradul de pregătire, să protejeze infrastructura critică, să consolideze apărarea și securitatea și să utilizeze în mod eficace tehnologiile spațiale pentru monitorizare, conectivitate și răspuns în situații de urgență.

Orașele europene, care joacă un rol esențial în consolidarea competitivității regionale, pot contribui, împreună cu guvernele naționale și cu instituțiile UE, la identificarea și prioritizarea strategiilor în materie de competitivitate și pot contribui la obiectivele generale ale **Busolei pentru competitivitate** prin asigurarea faptului că strategiile sunt adaptate la contextele locale, acționând în același timp în direcția unor obiective mai ample ale UE.

În plus, orașele și alte autorități urbane pot avea acces la alte programe ale UE pentru a aborda provocările cu care se confruntă, inclusiv la programul **Orizont Europa**, care s-a dovedit a fi adecvat pentru activitățile de inovare și cercetare.

Comisia invită statele membre să promoveze integrarea și includerea valorilor și principiilor **noului Bauhaus european** în inițiativele și programele mai ample de dezvoltare de la nivelul UE și de la nivel național, regional și local legate de regenerarea clădirilor și a cartierelor, inclusiv furnizarea de locuințe la prețuri accesibile, pentru a consolida investițiile favorabile incluziunii și axate pe comunitate.

Programul „**Europa globală**” ar putea sprijini cooperarea internațională cu privire la prioritățile de politică ale UE în materie de dezvoltare urbană, în special cu țările candidate la aderarea la UE, permițând transferul de cunoștințe, consolidarea capacităților privind guvernanta urbană, planificarea și dezvoltarea plasată sub responsabilitatea comunității.

5. CONCLUZIE

Orașele sunt esențiale pentru viitorul Uniunii Europene. Ele sunt locurile în care se concentrează cele mai presante provocări cu care se confruntă Europa și în care pot fi construite și extinse incubatoare de soluții de vârf în toate teritoriile Europei. Orașele se confruntă cu multiple provocări simultane, care necesită soluții integrate. În calitate de motoare ale creșterii durabile, orașele de toate dimensiunile stimulează progrese nu numai în interiorul granițelor lor, ci și în zonele înconjurătoare, inclusiv în zonele rurale. În plus, sunt locurile în care sunt puse în aplicare majoritatea politicilor și legislației UE. Succesul unei Europe mai competitive, mai accesibile, mai incluzive, mai reziliente și mai coezive, care să facă față tranziției verzi și celei digitale cu echitate și ambiție, este direct legat de succesul orașelor.

Prin această agendă a UE pentru orașe, Comisia își prezintă viziunea și răspunsul în materie de politici pentru a sprijini orașele prospere să facă față provocărilor de azi și de mâine.

Întrucât orașele contribuie la realizarea priorităților UE la nivel local, Comisia se angajează să își consolideze colaborarea cu orașele, învățând din experiența acestora și asigurându-se că politicile și legislația UE au un impact coerent și pozitiv pe teren. În acest scop, Comisia se angajează să garanteze implicarea semnificativă a orașelor în procesul de elaborare și de punere în aplicare a politicilor UE, în conformitate cu principiile parteneriatului și guvernantei pe mai multe niveluri ale politicii de coeziune, care rămân elemente centrale ale propunerii Comisiei pentru următorul cadru financiar multianual.

În plus, întrucât orașele pot facilita implementarea de soluții inovatoare în toate statele membre ale UE, este esențial să li se ofere finanțarea necesară, capacități și cunoștințe îmbunătățite, precum și o comunitate pentru schimburi de bune practici, cu scopul de a accelera învățarea și punerea în aplicare a politicilor. Comisia se angajează să simplifice și să eficientizeze sprijinul pus la dispoziția orașelor și a altor zone urbane. Sprijinul pentru asistență tehnică acordat de Comisie prin intermediul portalului web „Orașe” lansat astăzi și al viitoarei platforme „Orașe” va contribui la satisfacerea nevoilor și oportunităților orașelor – având în vedere situația lor unică, provocările specifice și zonele funcționale – cu soluții adaptate, promovând colaborarea și schimbul de cunoștințe.

Statele membre sunt încurajate să utilizeze pe deplin fondurile politicii de coeziune, precum și alte instrumente, atât în perioada actuală, cât și în perioada de după 2027, pentru a sprijini dezvoltarea urbană. Comisia invită toate părțile interesate să se alăture eforturilor acestui nou „parteneriat UE-orașe” și va monitoriza punerea în aplicare a Agendei UE pentru orașe într-un mod integrat și incluziv.

ANEXA 1: ACȚIUNI EMBLEMATICE ALE AGENDEI UE PENTRU ORAȘE

Lista de mai jos prezintă acțiunile pe care Comisia le va întreprinde pentru a pune în aplicare Agenda UE pentru orașe.

Nr.	Acțiune	Calendar
DIALOG CONTINUU		
1.	Dialog politic la nivel înalt cu autoritățile locale	Începând din 2026
2.	Consultări tehnice specifice cu practicieni din mediul urban	Începând din 2026
3.	Dialog periodic cu Comitetul European al Regiunilor și cu Parlamentul European	Începând din 2026
4.	Forumul Orașelor (bienio)	Următorul, în 2027
5.	Raport privind starea orașelor europene	Începând din 2026
SIMPLIFICARE și CONSOLIDAREA CAPACITĂȚILOR		
6.	Portalul web „Orașele UE”	T4 2025
7.	Inițiativa europeană privind dezvoltarea urbană – a 4-a cerere de propuneri pentru acțiuni inovatoare și biroul de asistență pentru orașe	T1 2026 și T3 2026
8.	Platforma „Orașele UE”	2028
INVESTIȚII		
9.	Sprijin acordat în temeiul actualului cadru financiar multianual	În curs, până în 2027
10.	Sprijin acordat în temeiul următorului cadru financiar multianual	2028-2034